

Hogeschool Leiden

**Onderwijs- en examenregeling 2017-2018
van de bacheloropleidingen.**

DEEL A: instellingsbreed deel van de bacheloropleidingen

Dit algemene en voor alle bacheloropleidingen geldende gedeelte van de OER is vastgesteld door het College van Bestuur op 1 februari 2017 na instemming van de Gezamenlijke Vergadering op 26 januari 2017.

2017-04-21 Onderwijs- en examenregeling 2017-2018 van de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie Voltijd

INHOUDSOPGAVE DEEL A

Hoofdstuk 1:	Algemeen	4
Artikel 1.1	Begripsbepalingen	4
Artikel 1.2	Reikwijdte van de regeling	7
Artikel 1.3	Vaststelling en wijziging van de regeling	8
Hoofdstuk 2:	Vooropleiding, toelatingseisen en vrijstellingen	9
Artikel 2.1	Vooropleidingseisen	9
Artikel 2.2	Buitenlandse vooropleiding	9
Artikel 2.3	Eisen werkring deeltijd	10
Artikel 2.4	Toelatingsonderzoek	11
Artikel 2.5	Toelating duaal onderwijs, eisen werkring	11
Artikel 2.6	Toelating, (overige) inschrijvoorwaarden en uitschrijven	12
Artikel 2.7	Geen toelating op grond van ongeschiktheid	12
Hoofdstuk 3:	Onderwijsprogramma	13
Artikel 3.1	Doelstelling van de opleiding	13
Artikel 3.2	Inrichting van de opleiding	13
Artikel 3.3	Samenstelling van de propedeutische fase	13
Artikel 3.4	Samenstelling van de postpropedeutische fase (hoofd fase)	13
Artikel 3.5	Samenstelling associate-degreeprogramma	14
Artikel 3.6	Minor	14
Artikel 3.7	Honoursprogramma hogeschool leiden	15
Artikel 3.8	Algemene bepalingen over het onderwijsprogramma	15
Artikel 3.9	Auteursrecht studenten	15
Artikel 3.10	Studenten met functiebeperking	16
Artikel 3.11	Verzoek om doeltreffende voorzieningen	17
Artikel 3.12	Evaluatie opleiding	17
Hoofdstuk 4:	Examens en getuigschriften	18
Artikel 4.1	De examens van de opleiding	18
Artikel 4.2	Toekenning graden	18
Artikel 4.3	Getuigschriften	18
Artikel 4.4	Afgifte getuigschriften	19
Artikel 4.5	Verklaring bij vertrek	20
Hoofdstuk 5:	Toetsen, tentamens en beoordeling	21
Artikel 5.1	Toetsing binnen de opleiding	21
Artikel 5.2	Frequentie van toetsing, toetsrooster, toetsregels	21
Artikel 5.3	Wijze van toetsing	22
Artikel 5.4	Volgorde van toetsen	22
Artikel 5.5	Vrijstelling van het afleggen van toetsen en tentamens	23
Artikel 5.6	Beoordeling van toetsen, toekenning van studiepunten (EC)	24
Artikel 5.7	Geldigheidsduur van beoordelingen	25
Artikel 5.8	Registratie en bekendmaking van gekregen beoordelingen en behaalde studiepunten (EC)	25
Artikel 5.9	Inzagerecht en bewaring	25
Artikel 5.10	Onregelmatigheden, fraude en plagiaat	26
Hoofdstuk 6:	Studieloopbaanbegeleiding en (bindend) studieadvies	29
Artikel 6.1	Studieloopbaanbegeleiding	29
Artikel 6.2	Studieadvies	29

Artikel 6.3	Bindend studieadvies	30
Artikel 6.4	Voorwaarden bindend studieadvies	31
Artikel 6.5	Doorstroom van propedeutische fase naar postpropedeutische fase	32
Artikel 6.6	Verwijzing in de postpropedeutische fase	32
Hoofdstuk 7:	Examencommissie	33
Artikel 7.1	Instelling examencommissie, benoeming examinatoren	33
Artikel 7.2	Taken en bevoegdheden examencommissie	34
Artikel 7.3	Samenstelling, verzoeken aan en beslissingen van examencommissie en examinator	35
Hoofdstuk 8:	Rechtsbescherming	36
Artikel 8	Rechtsbeschermingsmogelijkheden	36
Hoofdstuk 9:	Slot- en invoeringsbepalingen	37
Artikel 9.1	Onvoorziene gevallen	37
Artikel 9.2	Overgangsbepalingen	37
Artikel 9.3	Bekendmaking van de regeling	37
Artikel 9.4	Citeertitel, inwerkingtreding	37
Bijlage A:	Regels met betrekking tot het horen door de examencommissie	38
Bijlage B:	Overzicht bijlagen Deel B	39

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

ARTIKEL 1.1 BEGRIPSBEPALINGEN

In deze regeling wordt verstaan onder:

- **afsluitend examen:** het examen dat leidt tot een bachelorgetuigschrift;
- **afstudeerrichting:** specialisatie binnen de opleiding als bedoeld in artikel 7.13 van de WHW, niet zijnde een associate-degreeprogramma of een minor. Dit deel van de bacheloropleiding draagt bij aan de generieke of specifieke competenties van de opleiding, gericht op verdieping in een bepaalde richting van de opleiding of het werkveld;
- **Awb:** Algemene wet bestuursrecht;
- **Associate degree- programma:** programma als bedoeld in artikel 7.8a van de WHW met een studielast van ten minste 120 studiepunten. Een Associate degree is een tussenniveau in het hoger beroepsonderwijs tussen mbo niveau 4 en hbo-bachelor;
- **beoordeling:** de vaststelling door een examinerator in welke mate de student of extraneus heeft voldaan aan de eisen die voor een bepaalde onderwijseenheid of bepaald onderdeel daarvan zijn geformuleerd;
- **bindend studieadvies (BSA):** studieadvies, waaraan een bindende afwijzing als bedoeld in artikel 7.8b, derde lid, van de WHW, is verbonden voor de betreffende opleiding, dan wel voor de opleidingen waarmee de betreffende opleiding een gemeenschappelijke propedeuse heeft;
- **college van beroep voor de examens:** college van beroep voor de examens, tevens bekend als "Cobex", zoals bedoeld in artikel 7.60 tot en met 7.63 van de WHW en artikel 8.17 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden. Bij dit college kunnen studenten in beroep gaan tegen onder andere beslissingen van de examencommissie of een examinerator;
- **College van Bestuur:** bestuur van de Stichting Hogeschool Leiden, tevens instellingsbestuur van Hogeschool Leiden;
- **competentie:** een integraal geheel van beroepskennis, -houding en -vaardigheden dat nodig is om binnen relevante beroepscontexten adequaat te kunnen functioneren;
- **contactuur:** klokuur waarop onderwijs geroosterd is onder begeleiding van een docent, of een klokuur waarop een toets of tentamen geroosterd is;
- **conversielijst** (of: transponeringstabel): tabel die weergeeft hoe de oude situatie eruit zag, en hoe de actuele situatie eruit ziet;
- **CROHO:** Centraal Register Opleidingen Hoger Onderwijs, waarin alle opleidingen zijn vermeld, die, indien met goed gevolg zijn afgelegd, een officieel getuigschrift in de zin van de WHW opleveren met de daarbij behorende graad (Associate degree, Bachelor of Master);
- **deeltijdse opleiding:** opleiding die zodanig is ingericht dat rekening is gehouden met de mogelijkheid dat de student ook in beslag kan worden genomen door andere werkzaamheden dan onderwijsactiviteiten;
- **DLWO:** digitale leer- en werkomgeving;
- **duale opleiding:** opleiding die zo is ingericht dat het volgen van het onderwijs gedurende één of meerdere periodes wordt afgewisseld met beroepsuitoefening in verband met dat onderwijs. De opleiding bestaat uit een onderwijs- en een beroepsuitoefeningsdeel, waarbij het beroepsuitoefeningsdeel onderdeel is van het studieprogramma van de opleiding, zoals opgenomen in de bijlagen van Deel B;
- **DUO:** Dienst Uitvoering Onderwijs;
- **eindkwalificaties:** competenties en kwalificaties waarover een student moet beschikken wanneer de student de opleiding met goed gevolg heeft afgerond;
- **ELO:** elektronische leeromgeving/ beveiligd netwerk binnen de hogeschool waarop informatie met betrekking tot de opleiding te vinden is;
- **European Credit (EC) / studiepunten:** de eenheid voor de berekening van de studielast als bedoeld in artikel 7.4 van de WHW waarbij 1 studiepunten (EC) gelijk

- is aan 28 uren studie. Studiepunten worden toegekend, indien het tentamen van de onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd;
- **EVC:** erkenning van eerder verworven competenties;
 - **EVC-procedure:** procedure die wordt uitgevoerd door een door Hogeschool Leiden erkende organisatie, niet zijnde een opleiding of een examencommissie van Hogeschool Leiden zelf, om op basis van deugdelijk onderzoek te komen tot erkenning van eerder verworven competenties en het waarderen van kennis en vaardigheden die buiten het onderwijs zijn opgedaan, van een persoon die niet als student of extraneus bij de opleiding is ingeschreven;
 - **examen:** het geheel van de met goed gevolg afgelegde tentamens van de tot een opleiding, een associate-degreeprogramma of een propedeutische fase van een opleiding behorende onderwijseenheden. Het examen kan tevens een aanvullend onderzoek omvatten dat door de examencommissie zelf wordt verricht;
 - **examencommissie:** de examencommissie is het orgaan dat op objectieve en deskundige wijze vaststelt of een student voldoet aan de voorwaarden die de onderwijs- en examenregeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verkrijgen van een graad;
 - **examinator:** degene die ingevolge artikel 7.12c WHW door de examencommissie is aangewezen voor het afnemen van één of meer tentamens of onderdelen daarvan en het vaststellen van de uitslag daarvan, niet zijnde een student of extraneus;
 - **extraneus:** degene die door de instelling is ingeschreven als extraneus als bedoeld in de artikelen 7.32 en 7.36 van de WHW voor een opleiding die voltijds of deeltijds is ingericht;
 - **faculteit:** organisatorische eenheid van Hogeschool Leiden bestaande uit meerdere opleidingen waarbinnen tevens contractactiviteiten en onderzoek plaatsvinden;
 - **faculteitsdirecteur:** hoofd van een faculteit en leidinggevende van de onderwijsmanagers in de desbetreffende faculteit;
 - **fraude:** elk handelen of nalaten, waarvan een student wist of behoorde te weten, dat het op de juiste wijze vormen van een oordeel over iemands kennis, inzicht, vaardigheden, competenties, (beroeps)houding, reflectie bij het vaststellen van de uitslag van tentamens of onderdelen daarvan geheel of gedeeltelijk onmogelijk maakt.
 - **functiebeperking:** alle aandoeningen die chronisch van aard zijn en tot studieovertraging (kunnen) leiden. Aandoeningen als een motorische of zintuiglijke handicap, psychische belemmeringen, een spraakstoornis, dyslexie, dyscalculie, een autismespectrumstoornis, AD(H)D en chronische ziekten mede daaronder begrepen;
 - **getuigschrift:** het getuigschrift, inclusief bijlage (cijferlijst), en indien van toepassing een supplement;
 - **gezamenlijke afstudeerrichting:** afstudeerrichting als bedoeld in artikel 7.3c van de WHW die door de hogeschool en een of meerdere Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs gezamenlijk wordt verzorgd;
 - **gezamenlijke opleiding:** opleiding als bedoeld in artikel 7.3c van de WHW die door de hogeschool en een of meerdere Nederlandse of buitenlandse instellingen voor hoger onderwijs gezamenlijk wordt verzorgd;
 - **Gezamenlijke Vergadering:** gezamenlijke vergadering als bedoeld in artikel 10.16b van de WHW, waarin leden van de ondernemingsraad en de studentenraad gezamenlijke medezeggenschap uitoefenen;
 - **graad:** Het College van Bestuur verleent de graad Bachelor en de graad Master aan degene die met goed gevolg het afsluitend examen van een bacheloropleiding in het hoger beroepsonderwijs onderscheidenlijk het afsluitend examen van een masteropleiding in het hoger beroepsonderwijs heeft afgelegd;
 - **hogeschool:** Hogeschool Leiden;
 - **intranet:** beveiligd netwerk binnen de hogeschool waarop hogeschoolbrede informatie te vinden is;

- **Loket Rechtsbescherming Hogeschool Leiden:** faciliteit als bedoeld in artikel 7.59a van de WHW waar alle beroepen, bezwaren en klachten in het kader van de rechtsbescherming van een student ingediend worden.
- **major:** dat deel van de bacheloropleiding met een studielast van 210 studiepunten (EC) dat bijdraagt aan de ontwikkeling van de competenties van de bacheloropleiding, opgenomen in Deel B;
- **minor:** een samenhangend verdiepend, verbredend of doorstroom keuzeprogramma dat gevolgd wordt in de postpropedeutische fase van de bacheloropleiding, niet zijnde een afstudeerrichting, met een studielast van 15 EC of 30 EC, dat bijdraagt aan specifieke of generieke competenties. Het onderwijsprogramma van de minoren die de bacheloropleiding aanbiedt, is opgenomen in Deel B;
- **NT2-diploma:** diploma van het officiële Staatsexamen Nederlands als tweede taal waarvan het programma II als richtlijn geldt voor de toelating tot het hoger onderwijs;
- **onderwijseenheid:** onderwijseenheid als bedoeld in artikel 7.3 van de WHW, die in samenhang met andere onderwijseenheden het onderwijsprogramma van de opleiding vormt en waaraan een tentamen is verbonden. Een onderwijseenheid kan betrekking hebben op een praktische oefening;
- **onderwijsmanager:** hoofd van een of meerdere opleidingen binnen een faculteit van de hogeschool;
- **onderwijsprogramma:** het samenhangend geheel van onderwijseenheden dat verzorgd wordt door de opleiding die een student volgt;
- **onderwijsweek:** week waarin onderwijsactiviteiten zijn geprogrammeerd, waaronder tevens begrepen: tentamens en toetsen;
- **onregelmatigheid:** het zich niet houden door de student aan de regels voor goede gang van zaken bij toetsing en tentaminering, opgenomen in het Uitvoeringsreglement (terug te vinden op intranet), dan wel het zich schuldig maken aan fraude of plagiaat;
- **opleiding:** bacheloropleiding als bedoeld in artikel 7.3a, tweede lid, onder a, van de WHW;
- **opleidingscommissie:** de commissie zoals als bedoeld in artikel 10.3c van de WHW, bestaande uit studenten en docenten die onder andere advies- en instemmingsrechten hebben ten aanzien van (Deel B van) de onderwijs- en examenregeling;
- **penvoerder:** persoon of organisatie die de correspondentie rond een project voert en daarmee optreedt als aanspreekpunt;
- **plagiaat:** het nagenoeg letterlijk overnemen van delen van andermans werk of ideeën, zonder aan te geven dat het andermans woorden zijn of zonder het vermelden van vindplaats van het stuk (schending van intellectueel eigendom), zoals nader toegelicht in deze regeling;
- **postpropedeuse:** fase van de opleiding direct volgend op de propedeuse;
- **praktische oefening:** onderwijseenheid als bedoeld in artikel 7.3, tweede lid, van de WHW, waarin de nadruk ligt op praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening en op de beroepsuitoefening in verband met het onderwijs in een duale opleiding, voor zover deze activiteiten onder begeleiding van de hogeschool plaatsvinden. Een praktische oefening kan worden vormgegeven in een project;
- **propedeuse:** propedeutische fase van de opleiding als bedoeld in artikel 7.8 van de WHW met een studielast van 60 studiepunten (EC) waaraan een propedeutisch getuigschrift is verbonden;
- **roostervrije dagen:** de roostervrije dagen zoals bedoeld in de uniforme jaarplanning, die terug te vinden is op intranet;
- **schriftelijk:** slaat op handgeschreven of gedrukte teksten, zowel in digitale als in analoge vorm, zolang er in deze regeling of bij of krachtens het studentenstatuut ter zake geen uitzondering op deze definitie is gemaakt;

- **student:** degene die voor een opleiding als student als bedoeld in artikel 7.32 van de WHW door de hogeschool is ingeschreven;
- **Studentenstatuut Hogeschool Leiden:** statuut als bedoeld in artikel 7.59 van de WHW waarin de rechten en plichten van studenten staan vermeld. Het studentenstatuut bestaat uit een instellings specifiek en een opleidings specifiek deel;
- **studieadvies:** advies als bedoeld in artikel 7.8b van de WHW dat in beginsel door de opleiding aan het eind van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van een opleiding aan de student over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de bacheloropleiding wordt uitgereikt. Aan dit advies kan een bindende afwijzing (een bindend studieadvies) verbonden zijn;
- **studiejaar:** het tijdvak dat aanvangt op 1 september en eindigt op 31 augustus van het daaropvolgende jaar. De studielast van een studiejaar bedraagt 60 studiepunten (EC) oftewel 1680 uren studie;
- **studieloopbaanbegeleider:** degene die namens de opleiding is aangewezen om studieloopbaanbegeleiding voor studenten te verzorgen;
- **studieloopbaanbegeleiding:** de studiebegeleiding van de student waarbij aandacht is voor de studie, keuze- en planningsprocessen, gericht op een effectieve studievoortgang;
- **studiepunt / European Credit (EC):** de eenheid voor de berekening van de studielast als bedoeld in artikel 7.4 van de WHW, waarbij 1 studiepunt (EC) gelijk is aan 28 uren studie. Studiepunten worden toegekend, indien het tentamen van de onderwijseenheid met goed gevolg is afgelegd;
- **supplement bij getuigschrift:** document, bedoeld in artikel 7.11 van de WHW, dat voldoet aan het Europees vastgesteld format, dat wordt toegevoegd aan het getuigschrift, met uitzondering van een propedeutisch getuigschrift en een getuigschrift van een associate-degreeprogramma, en waarin staat vermeld: de aard, het niveau, de context, de inhoud en de status van de opleiding;
- **tentamen:** een onderzoek naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van een student waarvan de uitkomst als beoordeling door een examinerator wordt vastgesteld en dat de afsluiting vormt van een onderwijseenheid. Een tentamen kan bestaan uit een of meerdere toetsen;
- **toets:** onderdeel van een tentamen. Aan een toets wordt een beoordeling door een examinerator verbonden en wordt beoordeeld of een student de benodigde kennis, bepaald inzicht, bepaalde vaardigheden of competenties bezit behorende bij een deel van een onderwijseenheid;
- **voltijdse opleiding:** opleiding die is ingericht zonder dat rekening is gehouden met het verrichten van andere werkzaamheden dan onderwijsactiviteiten;
- **vrijstelling:** vrijstelling voor het afleggen van één of meer toetsen of tentamens, dit ter beoordeling aan de examencommissie, op grond van eerder met goed gevolg afgelegde tentamens of examens in het hoger onderwijs, of op grond van buiten het hoger onderwijs opgedane kennis en vaardigheden, al dan niet aangetoond door middel van een EVC-procedure;
- **werkdagen:** maandag tot en met vrijdag, met uitzondering van nationale feestdagen en roostervrije dagen;
- **WHW:** Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.

ARTIKEL 1.2 REIKWIJDTE VAN DE REGELING

1. Deel B van deze regeling bevat de beschrijving van de opleidings specifieke bepalingen.
2. Deze regeling is van toepassing op alle studenten die op enig moment gedurende de looptijd van deze regeling, het studiejaar 2017-2018, zijn ingeschreven bij de opleiding, en op de personen die gedurende de looptijd van de regeling verzoeken om toegelaten te worden tot de opleiding. Tevens is deze regeling van toepassing

op extraneï die op grond van hun inschrijving het recht hebben om deel te nemen aan een examen van de opleiding dan wel aan toetsen en tentamens daarvan.

3. Deze regeling is van toepassing op een gezamenlijke opleiding, indien de opleiding hiervan deel gaat uitmaken, tenzij in de overeenkomst die aan de gezamenlijke opleiding ten grondslag ligt anders is bepaald.
4. Indien binnen de opleiding een of meerdere gezamenlijke afstudeerrichtingen worden verzorgd, dan is deze regeling daarop onverkort van toepassing, tenzij in de overeenkomst die aan een gezamenlijke afstudeerrichting ten grondslag ligt anders is bepaald.
5. Indien binnen de opleiding een associate-degreeprogramma wordt verzorgd dan is deze regeling daarop onverkort van toepassing, voor zover in deze regeling niet specifiek iets anders is aangegeven.
6. Deze regeling dan wel een onderdeel daarvan kan van overeenkomstige toepassing worden verklaard op degene, niet zijnde een student of extraneus, die deelneemt aan onderdelen van de opleiding.
7. In deze regeling (Deel A en Deel B) wordt bij gelegenheid verwezen naar andere regelingen, vindplaatsen, bronnen, enzovoorts. Van de student wordt verwacht dat hij, op eigen initiatief, hiervan kennis neemt.
8. Waar in deze regeling het voornaamwoord "hij" wordt gebruikt, kan, indien van toepassing, tevens "zij" worden gelezen.

ARTIKEL 1.3 VASTSTELLING EN WIJZIGING VAN DE REGELING

1. De onderwijs- en examenregeling kent instellingsbrede en opleidingsspecifieke bepalingen. Deel A bevat de instellingsbrede onderdelen, Deel B bevat de opleidingsspecifieke onderdelen.
2. Deel A (de instellingsbrede bepalingen) wordt jaarlijks door het College van Bestuur vastgesteld, na instemming van de Gezamenlijke Vergadering.
3. Deel B (de opleidingsspecifieke bepalingen) wordt jaarlijks door het College van Bestuur voor de aanvang van het studiejaar vastgesteld. De faculteitsdirecteur en zijn onderwijsmanagers zijn verantwoordelijk voor het tijdig opstellen en aanleveren van de opleidingsspecifieke bepalingen. Vaststelling door het CvB geschiedt niet eerder dan nadat de opleidingscommissies hun advies- en instemmingsbevoegdheden hebben kunnen uitoefenen
4. Het wijzigen van deze regeling gedurende het studiejaar vindt uitsluitend plaats onder voorwaarde dat de belangen van de betrokken studenten daardoor redelijkerwijs niet worden geschaad. Bij een wijziging worden altijd de uitgangspunten van het "*Uitvoeringsreglement bij de onderwijs- en examenregelingen van de bachelor- en master opleidingen*" in acht genomen. Voormelde regeling is terug te vinden op het intranet.

HOOFDSTUK 2: VOOROPLEIDING, TOELATINGSEISEN EN VRIJSTELLINGEN

ARTIKEL 2.1 VOOROPLEIDINGSEISEN

1. In Deel B van deze regeling staat beschreven welke diploma's van middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) toegang geven tot de opleiding.
2. Indien een student niet voldoet aan de nadere vooropleidingseisen (profiel of vakken binnen een profiel) dan is in Deel B terug te vinden of, en welke mogelijkheden de student heeft om alsnog tot de opleiding toegelaten te worden.
- 2a. Als er bijzondere nadere vooropleidingseisen verplicht zijn gesteld, dan beschrijft Deel B welke dat zijn.
3. Indien er naast bovenstaande eisen nog aanvullende eisen gelden, dan beschrijft Deel B welke dat zijn.
4. Een getuigschrift van een propedeuse of afsluitend examen van een HBO- of WO-opleiding geeft recht op inschrijving voor een bacheloropleiding aan een hogeschool. Studenten dienen tevens te voldoen aan eventuele (bijzondere) nadere vooropleidingseisen en eventuele aanvullende eisen, zoals bedoeld in de overige leden van dit artikel. Bovendien kunnen eisen gelden ten aanzien van de werkkring deeltijd bedoeld, zoals bedoeld in artikel 2.3.
5. Degene die beschikt over een al dan niet in Nederland afgegeven diploma dat op grond van een ministeriële regeling is aangemerkt als ten minste gelijkwaardig aan een diploma als bedoeld in het eerste lid, is toelaatbaar, mits (indien van toepassing) tevens wordt voldaan aan:
 - de eisen met betrekking tot het vakkenpakket,
 - het bepaalde in het tweede lid, en
 - ingeval sprake is van een buitenlands diploma, degene tevens blijkt geeft, van een zodanig niveau van schriftelijke en mondelinge beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, dat hij in staat geacht kan worden het onderwijs goed te volgen. Zie hiervoor de eisen uit artikel 2.2.

In Deel B is omschreven op welke wijze deze eisen worden getoetst.

6. De examencommissie stelt, namens het College van Bestuur, vast of aan de eisen van het vijfde lid is voldaan voordat de student ingeschreven kan worden.

ARTIKEL 2.2 BUITENLANDSE VOOROPLEIDING

1. Wanneer een aanstaande student een buitenlandse vooropleiding, niet zijnde een buitenlands diploma als bedoeld in artikel 2.1, vijfde lid, heeft en toelating tot de opleiding vraagt, dan stelt de examencommissie vast met welke Nederlandse vooropleiding de buitenlandse vooropleiding gelijkwaardig gesteld kan worden.
2. Degene, bedoeld in het eerste lid, is toelaatbaar, indien:
 - a. de buitenlandse vooropleiding ten minste gelijkwaardig is aan een Nederlandse vooropleiding die toegang tot de opleiding zou geven; en
 - b. hij tevens blijkt geeft van een zodanig niveau van schriftelijke en mondelinge beheersing van de taal waarin het onderwijs gegeven wordt, dat hij in staat geacht wordt om het onderwijs goed te volgen.

3.
 - a. Een buitenlandse vooropleiding wordt geacht gelijkwaardig te zijn aan die genoemd in artikel 2.1, eerste lid, indien de bedoelde vooropleiding toegang geeft tot het wetenschappelijk of hoger onderwijs in het land dat het Verdrag inzake de erkenning van kwalificaties betreffende hoger onderwijs in de Europese regio (Trb. 2002, 137) heeft geratificeerd.
 - b. In afwijking van onderdeel a kan de examencommissie (namens het College van Bestuur) bepalen dat er geen sprake is van de bedoelde gelijkwaardigheid. Indien de examencommissie die ongelijkwaardigheid vaststelt, dan is artikel 2.1, tweede lid, van overeenkomstige toepassing.
4. Voor onderwijs gegeven in het Nederlands wordt voldoende beheersing van de taal aangetoond door het behalen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT2), programma II, of een hieraan gelijkwaardig examen. Of er sprake is van een gelijkwaardig examen is ter beoordeling aan de examencommissie. De door haar gehanteerde procedure staat in Deel B.
5. Voor onderwijs gegeven in het Engels wordt voldoende beheersing van deze taal aangetoond, indien de student voldoet aan de eisen daartoe gesteld in de "Gedragscode Internationale Student in het Hoger Onderwijs", te vinden op <http://www.internationalstudy.nl/pagina/gedragscode-en-reglementen>.
De voorgeschreven procedure is terug te vinden in Deel B.
6. Het bewijsstuk waarmee voldoende beheersing van de Nederlandse of Engelse taal wordt aangetoond, mag op het moment van eerste inschrijving voor de opleiding niet ouder zijn dan 24 maanden.
7. Buitenlandse studenten die niet de Nederlandse nationaliteit hebben, en die 18 jaar of ouder zijn op de eerste dag waarop de opleiding begint waarvoor voor de eerste maal om inschrijving wordt verzocht, moeten op die dag rechtmatig verblijf houden in de zin van artikel 8 van de Vreemdelingenwet 2000.
8. Voor buitenlandse studenten met een verblijfsvergunning voor studie geldt de eis dat ze jaarlijks minimaal 50%¹ van de studiepunten van het betreffende studiejaar behaald moeten hebben. Bij een lagere score zal hiervan een melding aan de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) worden gedaan. De onderwijsmanager draagt daartoe de betreffende informatie over aan Studentzaken. Studentzaken zal, na de benodigde afstemming met het "Team Internationalisering", dit verder ter hand nemen.
9. Aanvullende informatie over toelating tot de opleiding met een buitenlandse vooropleiding is terug te vinden op de website: www.hsleiden.nl/ opleiden/ inschrijfinformatie.

ARTIKEL 2.3 EISEN WERKCRING DEELTIJD

De opleidingen die een deeltijdvariant aanbieden, vermelden in Deel B de specifieke eisen die er aan de deeltijdvariant worden gesteld.

¹ Zie daarvoor [IND/modern migratiebeleid](http://www.ind.nl/modern-migratiebeleid)

ARTIKEL 2.4 TOELATINGSONDERZOEK

1. Een persoon van 21 jaar of ouder die niet voldoet aan de vooropleidingseisen bedoeld in artikel 2.1 en niet hiervan is vrijgesteld, kan in aanmerking komen voor het afleggen van een toelatingsonderzoek (colloquium doctum, artikel 7.29 WHW). Dat toelatingsonderzoek wordt afgenomen door een door het College van Bestuur aangewezen commissie. Indien voormeld persoon door middel van het onderzoek heeft blijk gegeven van geschiktheid voor het desbetreffende onderwijs en van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het voldoende kunnen volgen van dat onderwijs, kan de examencommissie, namens het College van Bestuur, deze persoon vrijstellen van voormelde vooropleidingseisen.
2. Deelname aan het toelatingsonderzoek is alleen mogelijk wanneer de leeftijd van 21 jaar is bereikt op het moment van het eerste jaar van inschrijving bij de opleiding.
3. De examencommissie kan, namens het College van Bestuur, in individuele gevallen besluiten ontheffing te verlenen van de leeftijdsgrens van 21 jaar, indien:
 - a. betrokkene in het bezit is van een buitenlands diploma dat in eigen land toegang geeft tot een instelling voor hoger onderwijs; of
 - b. in bijzondere gevallen geen diploma kan worden overgelegd; of
 - c. het een opleiding op het gebied van de kunst betreft.
4. Het toelatingsonderzoek zoals bedoeld in dit artikel heeft ten doel vast te stellen of de kandidaat blijk geeft van geschiktheid voor het onderwijs van de opleiding en van voldoende beheersing van de Nederlandse taal voor het succesvol kunnen deelnemen aan het onderwijs van de opleiding. De eisen die aan de student gesteld worden, staan in Deel B.
5. De procedure van het onderzoek waarmee wordt aangetoond of al dan niet aan de gestelde eis(en) is voldaan, staat in Deel B. Op basis van het onderzoek beslist de examencommissie, namens het College van Bestuur, of aan de eisen, bedoeld in de vorige leden, is voldaan zodat de student toch ingeschreven kan worden.
6. De examencommissie verstrekt aan de betrokkene die na het toelatingsonderzoek wordt afgewezen dan wel toegelaten, een schriftelijke verklaring ter bevestiging van de uitkomst van het toelatingsonderzoek. Deze verklaring heeft een geldigheidsduur van 24 maanden, gerekend vanaf de datum van ondertekening. Bij toelating tot de opleiding wordt een kopie van dit document door de examencommissie toegevoegd aan het dossier van de student.
7. De persoon zoals bedoeld in de eerste volzin van het eerste lid is ervoor verantwoordelijk dat de in de vorige leden van dit artikel bedoelde documenten (in het bijzonder de uitslag van het onderzoek zoals bedoeld in het vierde lid) op juiste wijze en tijdig bij de bevoegde instanties of organen (bijvoorbeeld: de examencommissie of de onderwijsmanager) terechtkomen.

ARTIKEL 2.5 TOELATING DUAAL ONDERWIJS, EISEN WERKCRING

De opleidingen die een duale variant aanbieden, vermelden in Deel B de specifieke eisen die er aan de duale variant worden gesteld.

ARTIKEL 2.6 TOELATING, (OVERIGE) INSCHRIJFVOORWAARDEN EN UITSCHRIJVEN

1. Indien een aankomend student voldoet aan de eisen voor toelating tot de opleiding, opgenomen in dit hoofdstuk, dan leidt dit alleen tot een inschrijving voor de opleiding als student of extraneus, indien ook aan alle overige inschrijfvoorwaarden van Hogeschool Leiden wordt voldaan. De (inschrijf- en uitschrijf) voorwaarden alsmede de procedure tot inschrijving en uitschrijving bij de hogeschool zijn opgenomen in de Inschrijfregeling Hogeschool Leiden 2017-2018, te raadplegen via www.hsleiden.nl.
2. Een besluit van de examencommissie, namens het College van Bestuur, om een persoon op basis van de bijzondere mogelijkheden van dit hoofdstuk toe te laten tot de opleiding, leidt alleen tot inschrijving als student of extraneus, indien ook aan alle overige inschrijfvoorwaarden van Hogeschool Leiden wordt voldaan. Deze voorwaarden alsmede de procedure tot inschrijving bij de hogeschool zijn opgenomen in de Inschrijfregeling Hogeschool Leiden 2017-2018, te raadplegen via www.hsleiden.nl.

ARTIKEL 2.7 GEEN TOELATING OP GROND VAN ONGESCHIKTHEID

Indien de examencommissie kennis heeft van gedragingen of uitlatingen van degene die tot de opleiding wil worden toegelaten die blijk geven van ongeschiktheid voor de uitoefening van een of meerdere beroepen waartoe de opleiding opleidt, dan wel voor de praktische voorbereiding op de beroepsuitoefening, dan kan de examencommissie conform de procedure, bedoeld in artikel 3.16 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden, een beargumenteerd advies aan het College van Bestuur geven met het verzoek de inschrijving van de betrokkene te weigeren dan wel te beëindigen. Een dergelijk advies kan tevens door de faculteitsdirecteur of onderwijsmanager of in gezamenlijkheid worden uitgebracht. Het College van Bestuur volgt de procedure conform artikel 3.16 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden en kan in bijzondere gevallen en na zorgvuldige afweging van de betrokken belangen besluiten de inschrijving van de betrokkene te weigeren dan wel te beëindigen.

HOOFDSTUK 3: ONDERWIJSPROGRAMMA

ARTIKEL 3.1 DOELSTELLING VAN DE OPLEIDING

1. Met de opleiding wordt beoogd de student een zodanig samenhangende verzameling van kennis, houding en vaardigheden bij te brengen van de in Deel B genoemde vakgebieden, zodat de student na het afronden van de opleiding in staat is tot professionele uitvoering van taken die afgeleid zijn van het competentieprofiel (eindkwalificaties) van de opleiding en hij in aanmerking komt voor een eventuele voortgezette opleiding. Na afronden van de opleiding moet de student als beginnend beroepsbeoefenaar zelfstandig en met een kritische instelling op hbo-bachelorniveau kunnen werken.
2. De competenties waartoe de opleiding opleidt, zijn opgenomen in bijlage A van Deel B.

ARTIKEL 3.2 INRICHTING VAN DE OPLEIDING

1. De volledige bacheloropleiding heeft een studielast van ten minste 240 studiepunten (EC), waarvan 60 studiepunten (EC) behoren tot de propedeutische fase en 180 studiepunten (EC) behoren tot de postpropedeutische fase.
2. De opleiding bestaat uit een samenhangend geheel van onderwijseenheden, die elk met een tentamen worden afgesloten. Aan onderwijseenheden worden in beginsel hele studiepunten toegekend. Daarbij dient sprake te zijn van betekenisvolle eenheden van voldoende omvang, die voldoende samenhang met elkaar vertonen.
3. De opleiding kan voltijds, deeltijds of duaal zijn ingericht. De desbetreffende vorm blijkt uit Deel B.
4. Indien de opleiding een duale variant aanbiedt, dan beschrijft Deel B de aanvullende eisen daartoe.

ARTIKEL 3.3 SAMENSTELLING VAN DE PROPEDEUTISCHE FASE

1. De opleiding heeft een propedeutische fase, met een omvang van 60 studiepunten (EC), die wordt afgesloten met een propedeutisch examen. De propedeutische fase heeft drie doelstellingen: oriëntatie, verwijzing en selectie, zoals bedoeld in artikel 7.8 WHW.
2. De propedeutische fase van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in Deel B, waarbij wordt vermeld: de gedefinieerde en de minimaal te realiseren studielast per onderwijseenheid (in totaal 60 studiepunten/EC), de wijze van toetsing/tentaminering per onderwijseenheid, de code van de onderwijseenheid, alsmede de periode waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden.
3. In de propedeutische fase van een opleiding zijn per week gemiddeld minimaal 12 contacturen geprogrammeerd.

ARTIKEL 3.4 SAMENSTELLING VAN DE POSTPROPEDEUTISCHE FASE (HOOFDFASE)

1. De postpropedeutische fase van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in Deel B, waarbij wordt vermeld de gedefinieerde en de minimaal te realiseren studielast per onderwijseenheid (in totaal minimaal 180 studiepunten:

EC), de wijze van toetsing/tentaminering per onderwijseenheid, de code van de onderwijseenheid alsmede de periode waarin de onderwijseenheid wordt aangeboden.

2. Indien van toepassing, dan worden in bijlage B van Deel B tevens de onderwijseenheden beschreven behorende bij de aan de opleiding verbonden afstudeerrichtingen of een gezamenlijke afstudeerrichting, waarbij dezelfde eisen gelden als bedoeld in het eerste lid.

ARTIKEL 3.5 SAMENSTELLING ASSOCIATE-DEGREEPROGRAMMA

De opleidingen die een associate-degree aanbieden, vermelden in Deel B de specifieke eisen die er aan dat programma worden gesteld.

ARTIKEL 3.6 MINOR

1. Een minor heeft een omvang van 15 studiepunten (EC) of 30 studiepunten (EC) en maakt deel uit van de postpropedeutische fase van de opleiding.
2. Binnen Hogeschool Leiden is het aanbod van alle minoren te vinden op het intranet van Hogeschool Leiden. Het intranet toont tevens wanneer de inschrijving van de minoren start en op welke wijze de student zich kan inschrijven. Op het intranet zijn tevens de inschrijfprocedures en deadlines terug te vinden voor minoren voor Hogeschool Leiden.

Op internet zijn minoren terug te vinden die openstaan voor externe studenten, via www.kiesopmaat.nl.
3. De student kan kiezen welke minor hij wil volgen, mits de student voldoet aan de toelatingseisen voor die minor en de student voor aanvang van die minor toestemming heeft van de examencommissie van zijn opleiding en van de examencommissie van de opleiding die de minor aanbiedt. Indien de examencommissie besluit dat een student geen toestemming aan de examencommissie van zijn opleiding hoeft te vragen voor het volgen van bepaalde minoren, dan is dat besluit in Deel B opgenomen.
4. In Deel B van deze regeling wordt beschreven welke minoren een opleiding aanbiedt, waarbij ten minste wordt vermeld:
 - a. of het aanbieden van een bepaalde minor wel of niet gebonden is aan een minimum aantal deelnemers;
 - b. welke toelatingseisen voor een minor van toepassing zijn;
 - c. uit welke onderwijsonderdelen de minor bestaat, met inbegrip van het aantal studiepunten (EC) en de wijze van toetsing/tentaminering en herkansing van elke onderwijseenheid binnen de minor, de code van de onderwijseenheden alsmede de periode waarin de minor wordt verzorgd.
5. De student die een minor aan een andere onderwijsinstelling in het binnen- of buitenland (bijvoorbeeld via www.kiesopmaat.nl of Erasmus+) wil volgen, dient voor aanvang van de minor toestemming te vragen bij de examencommissie voor de invulling van de minorruimte in het examenprogramma. De examencommissie kan bepalen dat de student uit een lijst met vooraf samengestelde minoren dient te kiezen.

In Deel B is de te volgen procedure voor studenten beschreven.

6. Voor deelname aan een minor dient de student de propedeuse behaald te hebben, tenzij de examencommissie toestemming geeft om een door de student voorgestelde minor te volgen. Aan de deelname van een minor kunnen extra toelatingseisen worden gesteld. Deze toelatingseisen worden vooraf bekend gemaakt aan de studenten.
7. De penvoerende opleiding van een minor draagt er zorg voor dat de informatie, bedoeld in het vierde lid, voor inschrijving voor de minor toegankelijk is voor alle mogelijk geïnteresseerde studenten.
8. Voor wat betreft het moment waarop een student aan de minor begint, kunnen opleidingen aanvullende eisen opleggen. Die staan vermeld in Deel B.

ARTIKEL 3.7 HONOURSPROGRAMMA HOGESCHOOL LEIDEN

1. Door de instelling wordt aan daartoe geselecteerde studenten een interdisciplinair extracurriculair Honoursprogramma aangeboden.
2. In het reglement Honoursprogramma Hogeschool Leiden worden de voorwaarden voor deelname aan het programma, de selectie en de opzet en inhoud van het programma beschreven. Het reglement is te raadplegen via de website van Hogeschool Leiden.
3. Indien een student het Honoursprogramma met goed gevolg heeft afgelegd, ontvangt de student een certificaat waarop ten minste de inhoud van het programma, de studielast en de resultaten van de student worden vermeld.

ARTIKEL 3.8 ALGEMENE BEPALINGEN OVER HET ONDERWIJSPROGRAMMA

1. Het onderwijs wordt gegeven en de examens worden afgenomen in het Nederlands. In afwijking daarvan kan een andere taal worden gehanteerd, indien:
 - a. het onderwijs betreft dat gegeven wordt door een anderstalige gastdocent;
 - b. de specifieke aard, de inrichting, de kwaliteit van het onderwijs of van een onderwijseenheid noodzaakt een andere taal te gebruiken, dan wel dat dit vanwege de herkomst van de studenten voor de hand ligt; of
 - c. het een minor betreft waarbij is vermeld dat deze minor in een andere taal wordt verzorgd.
2. In een opleiding die in het Nederlands wordt aangeboden, kan gebruik gemaakt worden van verplicht gestelde Engelstalige literatuur.

ARTIKEL 3.9 AUTEURSRECHT STUDENTEN

1. Het auteursrecht dat rust op werken die in het kader van de opleiding door studenten of extranei worden gemaakt, komen toe aan de student of extraneus, tenzij hiervan bij overeenkomst is afgeweken.
2. De hogeschool kan met de student of extraneus overeenkomen dat de hogeschool wordt vrijgesteld van de verplichtingen die uit het auteursrecht voortvloeien dan wel dat de naam van de hogeschool op producten wordt vermeld. Indien voor de vrijstelling wordt gekozen, wordt dat schriftelijk en voorafgaand aan de werkzaamheden met de student of extraneus te vastgelegd. Ook kan een gebruikersrecht bedongen worden.

3. Onverminderd het tweede lid ontvangt de hogeschool een digitaal exemplaar van een afstudeeropdracht of afstudeeronderzoek dat door de hogeschool mag worden aangewend voor onderwijs- en publicatiedoeleinden. Hiervan kan bij (aanvullende) overeenkomst worden afgeweken, indien is afgesproken dat sprake is van een vertrouwelijke afstudeeropdracht of een vertrouwelijk afstudeeronderzoek.

ARTIKEL 3.10 STUDENTEN MET FUNCTIEBEPERKING

1. Studenten met een functiebeperking hebben, in overeenstemming met artikel 7.13, tweede lid, onder m, WHW, recht op doeltreffende voorzieningen, tenzij die voorzieningen voor de hogeschool een onevenredige belasting vormen.
2. Voorzieningen dienen er toe belemmeringen weg te nemen of te beperken, zodat de student de gelegenheid heeft om de studie succesvol te kunnen doorlopen. Voorzieningen dienen de zelfstandigheid en volwaardige participatie van de student zoveel mogelijk te bevorderen. De voorzieningen kunnen betrekking hebben op aanpassingen in het onderwijsprogramma (inclusief stages), studieroosters, toetsing/tentaminering, leermiddelen en andere onderwijsvoorzieningen. In totaal zijn er vier typen voorzieningen te onderscheiden:
 - materiele voorzieningen,
 - toets-/tentamineringsvoorzieningen,
 - onderwijsvoorzieningen,
 - financiële voorzieningen.
3. Een student die in aanmerking wil komen voor de in het tweede lid bedoelde voorzieningen, dient zich hiervoor te melden bij de studentendecaan. De student is verantwoordelijk voor het indienen van het verzoek tot toekenning van voorzieningen als bedoeld in het tweede lid, bij de examencommissie of de onderwijsmanager. Indien de studentendecaan daarvoor de instemming van de student heeft gekregen, stuurt de studentendecaan het verzoek door aan de examencommissie of de onderwijsmanager.
4. De examencommissie beslist over verzoeken voor voorzieningen met betrekking tot het afleggen van toetsen en tentamens, dan wel op het individu gerichte aanpassingen in het onderwijsprogramma met in achtneming van de eisen die deze regeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het verlenen van de graad, bedoeld in artikel 4.2. De onderwijsmanager beslist over de verzoeken voor de andere voorzieningen.
5. In de uitwerking van het Beleid Studeren met een Functiebeperking van Hogeschool Leiden wordt vastgelegd welke procedure een student moet volgen om voorzieningen als bedoeld in het tweede lid, aan te vragen. Het beleid Studeren met een Functiebeperking alsmede de uitwerking hiervan is te raadplegen via intranet. Oriënterende informatie is tevens te vinden op internet.
6. Om voor een student tijdig voorzieningen voor het afleggen van toetsen en tentamens te kunnen realiseren, dient een verzoek uiterlijk 30 werkdagen voor aanvang van het desbetreffende tentamen/ de toets te zijn ingediend bij de examencommissie.

7. Op een verzoek om voorzieningen wordt door de examencommissie dan wel de onderwijsmanager beslist binnen 20 werkdagen na ontvangst van het verzoek en die beslissing wordt vervolgens direct aan de student bekendgemaakt. De termijn van 20 werkdagen kan redelijkerwijs worden verlengd indien een verzoek nader onderzoek vergt. In het geval het verzoek nader onderzoek vergt, wordt de student uitsluitend gegeven over wanneer een beslissing op zijn verzoek genomen wordt.
8. Indien is voldaan aan de vereisten van het zesde lid en aan de procedurele eisen van de overige leden, in het bijzonder het vijfde lid, dan mag de verlenging van de beslistermijn, zoals bedoeld in de tweede volzin van het zevende lid, er niet toe leiden dat een student een tentamen gelegenheid mist. Leidt het verlengen van de beslistermijn (zoals bedoeld in het zevende lid) ertoe dat de beoogde tentamen gelegenheid (zoals bedoeld in het zesde lid) wordt gemist, dan heeft de student recht op een extra tentamen gelegenheid. Voormelde extra tentamen gelegenheid dient binnen een redelijke termijn na de beoogde tentamen gelegenheid te liggen.
9. Indien een student het verzoek indient bij de verkeerde partij dan zendt die partij het verzoek zo snel mogelijk naar de juiste partij, met kennisgeving daarvan aan de student.

ARTIKEL 3.11 VERZOEK OM DOELTREFFENDE VOORZIENINGEN

Indien een student geen functie beperking heeft zoals bedoeld in artikel 3.10, maar op andere grondslag meent dat hij redelijkerwijs aanspraak moet kunnen maken op de (of vergelijkbare) voorzieningen zoals bedoeld in artikel 3.10, dan richt hij zich tot het decanaat of zijn studieloopbaanbegeleider voor de benodigde informatie. Vervolgens dient de student een gemotiveerd verzoek in bij het College van Bestuur.

ARTIKEL 3.12 EVALUATIE OPLEIDING

De wijze waarop de opleiding wordt geëvalueerd, is in Deel B beschreven.

HOOFDSTUK 4: EXAMENS EN GETUIGSCHRIFTEN

ARTIKEL 4.1 DE EXAMENS VAN DE OPLEIDING

1. Het examen van de propedeuse en (indien de opleiding dat aanbiedt) het associate-degreeprogramma, of het afsluitend examen van de opleiding is behaald zodra de student alle onderwijseenheden behorende tot de propedeuse, het associate-degreeprogramma of de opleiding, zoals opgenomen in bijlagen, al dan niet met een of meerdere vrijstellingen, heeft behaald.
2. Het afsluitend examen van de opleiding kan niet eerder worden behaald dan nadat het propedeutisch examen is behaald, dan wel vrijstelling is verleend voor het afleggen daarvan.
3. De examencommissie stelt de uitslag van het examen, bedoeld in het eerste lid, vast nadat de examencommissie heeft onderzocht of de student aan alle voor het betreffende examen geldende verplichtingen heeft voldaan. Voor het vaststellen van de uitslag van het examen is het de examencommissie desgewenst toegestaan slechts rekening te houden met de resultaten die zijn behaald uiterlijk 5 werkdagen voor de datum waarop de examencommissie de uitslag van het examen vaststelt. De datum die op het getuigschrift komt te staan (de formele datum van afstuderen), komt overeen met de datum van de dag van het afleggen van het laatst behaalde tentamen of de toets van een onderwijseenheid.
4. In afwijking van het eerste lid kan de examencommissie besluiten dat het examen tevens omvat een door haar zelf te verrichten afsluitend onderzoek, naar de kennis, het inzicht en de vaardigheden van de geexamineerde. Indien de examencommissie een dergelijk onderzoek uitvoert, staat in Deel B waar de desbetreffende informatie daaromtrent te vinden is.
5. Aan het begin van elk studiejaar stelt de voorzitter van de examencommissie de data vast waarop de uitslag van de examens, bedoeld in het derde lid, worden vastgesteld. Het vorenstaande met inachtneming van de overige leden van dit artikel.
6. Het vaststellen van de uitslag van het examen vindt in de regel tweemaal per maand plaats.
7. Het examen van de opleiding, of (indien de opleiding dat aanbiedt:) het associate-degreeprogramma, wordt behaald met het predicaat "cum laude" (excellent), indien de student elke onderwijseenheid van de propedeuse of de postpropedeutische fase, die in een cijfer wordt uitgedrukt, heeft afgesloten met een cijfer van ten minste 7,0. In Deel B kunnen aanvullende eisen zijn gesteld.

ARTIKEL 4.2 TOEKENNING GRADEN

De graad die het College van Bestuur verleent nadat dat de examencommissie heeft vastgesteld dat de student het examen van de opleiding met goed gevolg heeft afgelegd, staat vermeld in Deel B.

ARTIKEL 4.3 GETUIGSCHRIFTEN

1. Het College van Bestuur stelt het model van de getuigschriften en de hierna genoemde bijlagen vast na overleg met de faculteitsdirecteuren en met inachtneming van artikel 7.11 van de WHW. In ieder geval wordt op de getuigschriften vermeld:

- a. de naam van de opleiding en de instelling, zoals vermeld in het CROHO-register;
 - b. welke onderwijseenheden het examen omvatte (wordt vermeld in een bijlage);
 - c. in voorkomende gevallen welke minor is behaald;
 - d. in voorkomende gevallen welke bevoegdheid daaraan is verbonden;
 - e. welke graad door het College van Bestuur is verleend;
 - f. op welk tijdstip de opleiding voor het laatst is geaccrediteerd, dan wel de toets nieuwe opleiding met goed gevolg heeft ondergaan;
 - g. indien het een gezamenlijke opleiding of afstudeerrichting betreft, de naam van de instelling of instellingen die de bedoelde opleiding of afstudeerrichting mede heeft of hebben verzorgd.
2. In een bijlage bij het getuigschrift (de cijferlijst) worden de onderwijseenheden van het examen en de behaalde minor benoemd, waarbij tevens per onderwijseenheid de omvang in studiepunten (EC) en de behaalde beoordeling wordt vermeld.
 3. Het getuigschrift en de bijlagen (de cijferlijsten) worden opgesteld in het Nederlands. Aan de student wordt per aan de opleiding verbonden examen niet meer dan één getuigschrift uitgereikt.
 4. Aan het getuigschrift voor het examen van de opleiding wordt een supplement gevoegd dat tot doel heeft inzicht bieden in de aard en inhoud van de afgeronde opleiding, mede met het oog op internationale herkenbaarheid van opleidingen. Het supplement bevat in ieder geval:
 - a. de naam van de opleiding en de instelling die de opleiding verzorgt;
 - b. of het een opleiding in het wetenschappelijk onderwijs dan wel een opleiding in het hoger beroepsonderwijs betreft;
 - c. een beschrijving van de inhoud van de opleiding;
 - d. de studielast van de opleiding;
 - e. indien van toepassing: vermelding van studieonderdelen die in het buitenland zijn behaald, inclusief het aantal toegekende studiepunten
 Het getuigschrift wordt opgesteld in het Nederlands, het supplement wordt opgesteld in het Engels, en de cijferlijst wordt zowel in het Nederlands als het Engels opgesteld.

ARTIKEL 4.4 AFGIFTE GETUIGSCHRIFTEN

1. De examencommissie stelt in samenspraak met de onderwijsmanager de data vast waarop de getuigschriften, bedoeld in dit hoofdstuk, in een openbare bijeenkomst georganiseerd door de opleiding worden uitgereikt.
2. Indien betrokkene niet wenst deel te nemen aan de openbare bijeenkomst tot uitreiking van het getuigschrift dan is het getuigschrift, met bijlage en het supplement, beschikbaar binnen 20 werkdagen na het vaststellen van de uitslag van het examen.
3. Een getuigschrift wordt niet uitgereikt op het moment dat een student niet ingeschreven stond op de door de examencommissie vastgestelde examendatum of indien de student het verschuldigde collegegeld van één of meerdere inschrijvingsjaren niet heeft betaald.
4. Voor zover uit de administratie van de instelling niet blijkt dat de student heeft voldaan aan de desbetreffende vereisten, overlegt de student bij zijn verzoek tot uitreiken van het getuigschrift de volgende stukken:

- a. een bewijs van inschrijving voor het studiejaar waarin de examendatum zoals door de examencommissie vastgesteld en opgenomen op het getuigschrift ligt;
 - b. een bewijs van betaling van het collegegeld van alle inschrijvingsjaren;
 - c. bewijzen van het behalen van onderwijseenheden.
5. Indien is voldaan aan het derde en vierde lid van dit artikel en artikel 4.1, in het bijzonder het eerste lid, dan reikt de examencommissie het getuigschrift uit ten bewijze dat het examen met goed gevolg is afgelegd. Het getuigschrift wordt ondertekend door de (plaatsvervangend) voorzitter, de (plaatsvervangend) secretaris van de examencommissie en door de student.
 6. Geen getuigschrift voor de propedeuse wordt uitgereikt aan degene die van de examencommissie vrijstelling heeft gekregen om deze fase van de opleiding te volgen.
 7. De student die aanspraak heeft op uitreiking van een getuigschrift kan de examencommissie verzoeken daartoe nog niet over te gaan. De student dient daartoe een verzoek in bij de examencommissie. In dit verzoek wordt aangegeven, om welke reden het uitstel wordt verzocht en welke termijn van uitstel wordt gevraagd. De examencommissie heeft een termijn van 20 werkdagen na ontvangst van het verzoek om te beslissen. Het is de verantwoordelijkheid van de student die het verzoek indient om dit tijdig te doen.

ARTIKEL 4.5 VERKLARING BIJ VERTREK

Op verzoek van degene die een (of meer dan een) tentamen(s) met goed gevolg heeft afgelegd en aan wie geen getuigschrift als bedoeld in dit hoofdstuk kan worden uitgereikt, geeft de examencommissie een verklaring af waarin in elk geval de tentamens zijn vermeld die door diegene met goed gevolg zijn afgelegd.

HOOFDSTUK 5: TOETSEN, TENTAMENS EN BEOORDELING

ARTIKEL 5.1 TOETSING BINNEN DE OPLEIDING

1. Een tentamen ter afsluiting van een onderwijseenheid bestaat uit één of meerdere toetsen. Elke toets omvat het door de examinator te verrichten onderzoek naar de kennis, het inzicht, de competenties dan wel de vaardigheden alsmede de beoordeling van de uitkomsten van dat onderzoek.
2. Een toets wordt mondeling, schriftelijk of op een andere wijze afgelegd. De wijze waarop wordt getoetst, wordt voordat de onderwijseenheid aanvangt, per onderwijseenheid aangegeven in de bijlagen met de onderwijsprogramma's van de opleiding van deze regeling of door middel van een verwijzing naar een ander schriftelijk stuk waarin dat is opgenomen. Aanvullende informatie is terug te vinden in Deel B.
3. In bijzondere gevallen is de examencommissie bevoegd om op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek te bepalen dat een toets op andere wijze dan in deze regeling opgenomen, wordt afgelegd. De examencommissie heeft een termijn van 20 werkdagen na ontvangst van het verzoek om te beslissen. Het is de verantwoordelijkheid van degene die het verzoek indient om dit tijdig te doen.

ARTIKEL 5.2 FREQUENTIE VAN TOETSING, TOETSROOSTER, TOETSREGELS

1. Tot het afleggen van een toets wordt tweemaal per studiejaar gelegenheid gegeven. Eventuele afwijkingen daarvan, staan in Deel B.
2. In bijzondere gevallen kan de examencommissie op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van een student beslissen om afwijkingen met betrekking tot het aantal gelegenheden voor een toets toe te staan.
3. Aan de deelname aan een toets kan de voorwaarde voor inschrijving voor een toets worden verbonden.
4. Het toetsrooster wordt onder verantwoordelijkheid van de onderwijsmanager, na overleg met de examencommissie bekendgemaakt via de in Deel B genoemde kanalen en termijnen.
5. Voor elke toets benoemt de examencommissie een of meerdere examinatoren die voldoen aan de voorwaarden gesteld in artikel 7.1, achtste lid, van deze regeling.
6. Op elke toets zijn mede de regels met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens toetsen en tentamens van toepassing, zoals opgenomen in het document "Regels met betrekking tot de goede gang van zaken tijdens toetsen". Voormelde regels worden, in afstemming met de examencommissies, opgesteld door Onderwijs- & Studentzaken, en zijn terug te vinden op het intranet.
7. a. Indien een student of extraneus, voor een toets in het studiejaar 2016/2017 een onvoldoende beoordeling heeft gekregen en in het huidige studiejaar 2017/2018 alsnog de desbetreffende toets wil afleggen, dan gelden de eisen uit deze regeling voor het afleggen van de toets. Indien de eisen in het studiejaar 2017/2018 ingrijpend gewijzigd zijn ten opzichte van het studiejaar 2016/2017 of indien de toets maakt geen deel meer uitmaakt van het onderwijsprogramma in 2017/2018 dan heeft de student de keus om:

- de toets alsnog af te leggen conform de eisen uit het studiejaar 2016/2017, of
 - de toets af te leggen conform de eisen van het huidig studiejaar 2017/2018.
- b. Of de eisen voor een toets ingrijpend gewijzigd zijn, is ter beoordeling van de examencommissie. Uiterlijk bij de start van de betreffende onderwijseenheid waaraan een toets is verbonden, wordt via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, terug te vinden in Deel B, bekendgemaakt of genoemde eisen ingrijpend veranderd zijn en op welke wijze de student aanspraak kan maken op een overgangsregeling.
 - c. De datum en het tijdstip waarop een toets van het studiejaar 2016/2017 in het studiejaar 2017-2018 wordt afgenomen, wordt door de onderwijsmanager, na overleg met de examencommissie, vastgesteld en bekendgemaakt via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding op ELO en de overige in Deel B genoemde communicatiekanalen.
 - d. Bij iedere overgangsregeling wordt overeenkomstig de voorschriften van het *"Uitvoeringsreglement bij de onderwijs- en examenregelingen van de bachelor- en master opleidingen"* gehandeld. Voormelde regeling is terug te vinden op het intranet.
8. De onderwijsmanager draagt, via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, opgenomen in Deel B, zorg voor de publicatie van een overzichtslijst (ook genoemd: conversielijst of transponeringstabel) met de voor het eerst vervallen onderwijseenheden (met de bijbehorende toetsen) en de daarvoor ter vervanging aangewezen onderwijseenheden (met de toetsen) uit dit huidige studiejaar. Het vorenstaande is van toepassing indien het onderwijsprogramma voor een opleiding ingrijpend gewijzigd is/wordt. Het is mogelijk dat hierbij wijzigingen optreden in het aantal studiepunten (EC) dat behaald moet worden. Deze conversielijst/ transponeringstabel wordt geplaatst op ELO.
 9. Indien geen gebruik is gemaakt van het zesde lid en een student geen gebruik heeft gemaakt van de gelegenheden tot herkansing bedoeld in het vijfde lid, dan wel hiervoor een onvoldoende beoordeling heeft gekregen, dan moet de student een door de examencommissie aangewezen toets afleggen.

ARTIKEL 5.3 WIJZE VAN TOETSING

1. De (verschillende) opleidingen kennen een grote diversiteit aan (of groot aantal verschillende) toetsvormen.
2. Bij de verschillende toetsvormen worden de daarbij passende methoden (kwaliteitscriteria) gehanteerd (toegepast) voor kwaliteitsborging.
3. Mondeling wordt niet meer dan een student of extraneus tegelijkertijd getoetst, tenzij de examencommissie anders heeft bepaald. In deel B staan (eventueel) de onderwijseenheden vermeld waarbij studenten tegelijkertijd worden getoetst.
4. Het afnemen van mondelinge toetsen kan openbaar zijn. De examencommissie is bevoegd daarover nader te beslissen, al dan niet op eigen initiatief of op verzoek van de student.

ARTIKEL 5.4 VOLGORDE VAN TOETSEN

Toetsen kunnen in een willekeurige volgorde worden afgelegd. Eventuele uitzonderingen daarop, staan vermeld in Deel B.

ARTIKEL 5.5 VRIJSTELLING VAN HET AFLEGGEN VAN TOETSEN EN TENTAMENS

1. Bepaalde diploma's en getuigschriften geven het recht op een vrijstelling van het afleggen van toetsen. Deel B beschrijft welke dat zijn, en op welke wijze de student een verzoek kan indienen om in aanmerking te komen voor een dergelijke vrijstelling.
2. De student die op andere gronden dan die (eventueel) blijken uit het vorige lid, meent in aanmerking te komen voor vrijstelling van het afleggen van een of meerdere toetsen (behorende bij een of meerdere onderwijseenheden) dient daartoe binnen een in Deel B genoemde termijn een schriftelijk gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie. De student motiveert zijn verzoek met de uitslag van vergelijkbare toetsen of tentamens die hij elders in het hoger onderwijs met goed gevolg heeft afgelegd, dan wel met bewijzen van elders verworven competenties (EVC) opgedaan binnen of buiten het hoger onderwijs. Degene die een EVC-procedure heeft doorlopen, sluit bij het verzoek de EVC-rapportage bij. De examencommissie kan, namens het College van Bestuur, vrijstelling verlenen van het propedeutisch examen op grond van het bezit van een aan het propedeutisch getuigschrift van de opleiding ten minste gelijkwaardig Nederlands of buitenlands getuigschrift.
3. De examencommissie beoordeelt aan de hand van de overgelegde bewijsstukken of de student reeds voldoet aan de vereisten gesteld voor de toets(en) van de desbetreffende onderwijseenheid of een onderdeel daarvan. De examencommissie kan ook verlangen dat de student zijn competentieniveau ter zake in een toets aantoonde. Indien tot toetsing wordt besloten, dan stelt de examencommissie een document met de inhoud en de procedure hiervan ter beschikking aan de betrokkene.
4. De examencommissie kent een verzoek voor een vrijstelling toe, indien de student naar haar oordeel voldoet aan de vereisten gesteld voor de toets(en) van de desbetreffende onderwijseenheid of een onderdeel daarvan. De examencommissie informeert de student schriftelijk over haar beslissing, en doet dat binnen 20 werkdagen. De termijn van 20 werkdagen gaat in, vanaf het moment dat het verzoek compleet is (het afwachten van aanvullende stukken om het verzoek te completeren, schort voormelde termijn dus op).
5. Indien een vrijstelling wordt toegekend, ontvangt de student een door de examencommissie ondertekend bewijs van vrijstelling. Een kopie van dit bewijs wordt door de examencommissie toegevoegd aan het dossier van de student.
6. Bij de StudieVoortgangsAdministratie geldt in beginsel de ondertekeningsdatum van het vrijstellingsbewijs als de datum waarop de onderwijseenheid of een onderdeel daarvan is behaald. Het is de verantwoordelijkheid van de student om tijdig een verzoek tot vrijstelling in te dienen.
7. De opleiding kan besluiten dat het niet mogelijk is een vrijstelling voor een toets te verkrijgen, indien de toets onderdeel uitmaakte van een opleiding waarvoor de student, al dan niet bij Hogeschool Leiden, een bindend studieadvies heeft ontvangen. Indien van toepassing, dan wordt in Deel B beschreven welke toets(en) dit betreft.

ARTIKEL 5.6 BEOORDELING VAN TOETSEN, TOEKENNING VAN STUDIEPUNTEN (EC)

1. De beoordeling van een toets door een examinator vindt plaats aan de hand van vastgestelde criteria die uiterlijk bij aanvang van de betreffende onderwijseenheid bekend zijn gemaakt aan de student of extraneus via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, zoals terug te vinden in Deel B. De beoordeling en de onderbouwing van de beoordeling aan de hand van de beschreven criteria voor de beoordeling, worden door de examinator schriftelijk vastgelegd.
2.
 - a. De beoordeling van een toets wordt uitgedrukt in een cijfer of een kwalificatie. Een cijfer is een op één decimaal afgerond getal, variërend van 1,0 t/m 10,0 dan wel een geheel getal, variërend van 1 t/m 10.
 - b. Een voldoende beoordeling voor een toets wordt uitgedrukt in een cijfer van ten minste 5,5 dan wel in een kwalificatie zoals "voldoende" of "voldaan". Een onvoldoende beoordeling voor een toets wordt uitgedrukt in een cijfer van ten hoogste 5,4 of in een kwalificatie zoals "onvoldoende", of "niet voldaan".
 - c. De opleiding kan ook andere kwalificaties hanteren dan bedoeld in vorenstaande onderdelen. Dergelijke kwalificaties staan in Deel B.
3. Indien de student of extraneus een toets aflegt waarvoor hij al eerder een beoordeling heeft gekregen, geldt, onverminderd het vierde lid, de beste beoordeling als beoordeling voor de toets.
4.
 - a. Indien een tentamen van de onderwijseenheid uit meerdere toetsen bestaat, krijgt de student of extraneus een voldoende beoordeling voor het tentamen, indien hij voor alle toetsen een voldoende beoordeling heeft gekregen. Opleidingsspecifieke afwijkingen ten aanzien van deze bepaling zijn toegestaan. Indien daarvoor is gekozen, zijn die terug te vinden in Deel B.
 - b. Onverminderd onderdeel a, kan voor het vaststellen van het cijfer, of een andersoortige beoordeling of kwalificatie van een tentamen, indien dit tentamen uit meerdere toetsen bestaat, gebruik gemaakt worden van een weging. Van deze weging wordt melding gemaakt in de bijlagen met het onderwijsprogramma waar de onderwijseenheid deel van uitmaakt.
 - c. De wijze van totstandkoming van de (eind)cijfers is in Deel B weergegeven.
 - d. Opleidingsspecifieke aanvullingen ten aanzien van dit artikel zijn terug te vinden in Deel B.
5. Bij een voldoende beoordeling voor een tentamen krijgt de student of extraneus de aan de onderwijseenheid verbonden studiepunten (EC) toegekend. Als een student of extraneus een vrijstelling voor een onderwijseenheid heeft gekregen dan is de onderwijseenheid behaald en worden de bijbehorende studiepunten (EC) toegekend.
6. De student of extraneus kan geen studiepunten (EC) behalen door compensatie van een onvoldoende beoordeling voor een tentamen met één of meer voldoende beoordelingen van andere tentamens, tenzij de examencommissie hierover anders besluit. Opleidingsspecifieke afwijkingen ten aanzien van deze bepaling zijn toegestaan. Indien daarvoor is gekozen, zijn die terug te vinden in Deel B.
7. Indien er sprake is van een aanwezigheidsplicht, dan is die plicht beschreven in Deel B

ARTIKEL 5.7 GELDIGHEIDSDUUR VAN BEOORDELINGEN

1. Indien de opleiding een geldigheidsduur heeft verbonden aan toetsen, dan zijn de desbetreffende bepalingen opgenomen in Deel B.
2. De examencommissie kan de eventuele geldigheidsduur van een beoordeling verlengen. Dat verlengen kan de examencommissie op eigen initiatief doen of nadat de student hiertoe vóór het verstrijken van de geldigheidsduur een gemotiveerd schriftelijk verzoek bij de examencommissie heeft ingediend. Indien de examencommissie de geldigheidsduur verlengt, dan geeft zij in het besluit waarin de verlenging is bekendgemaakt, exact de datum aan tot wanneer de geldigheidsduur is verlengd of het (aantal) studiejaar (jaren) waarmee de geldigheidsduur is verlengd.

ARTIKEL 5.8 REGISTRATIE EN BEKENDMAKING VAN GEKREGEN BEOORDELINGEN EN BEHAALDE STUDIEPUNTEN (EC)

1. Iedere beoordeling dient door de examinator te worden geregistreerd in de StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS). In geval van een voldoende beoordeling voor een toets, wordt als datum waarop de studiepunten (EC) zijn behaald de datum geregistreerd waarop de student de toets heeft afgelegd.
2. De daartoe aangewezen examinator stelt na het afnemen van een toets de beoordeling vast en maakt, voordat er recht is op inzage zoals bedoeld in artikel 5.9, deze bekend door registratie in de StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS). De maximale vaste termijn voor vaststellen en bekendmaken, gerekend vanaf de toetsdatum, bedraagt voor een
 - a. mondelinge toets: vijf werkdagen;
 - b. schriftelijke toets: vijftien werkdagen;
 - c. op andere wijze af te leggen toets: vijftien werkdagen.
3. De hogeschool draagt zorg voor een regelmatige actualisering van de bij haar geregistreerde beoordelingen van de student in de StudieVoortgangsAdministratie. De student kan zijn studievoortgangsoverzichten zelf raadplegen.
4. In geval van bijzondere situaties bepaalt de examencommissie of de in het tweede lid genoemde termijn verlengd wordt. Indien de termijn wordt gewijzigd, wordt de student of extraneus hiervan op de hoogte gesteld via de voor de opleiding gebruikelijke communicatiekanalen, zoals genoemd in Deel B.

ARTIKEL 5.9 INZAGERECHT EN BEWARING

1. Een student heeft recht op inzage van zijn beoordeling, waarbij de inzage uiterlijk 20 werkdagen na publicatie van het cijfer plaatsvindt, en binnen een redelijke termijn voor een hernieuwde mogelijkheid om de toets af te leggen. Een student heeft in geval van:
 - a. schriftelijke toetsen, het recht op inzage in het beoordeelde schriftelijke werk, de vragen en opdrachten van het tentamen of de toets, alsmede de normen waarmee de beoordeling tot stand is gekomen;
 - b. mondelinge toetsen, het recht op een toelichting aan de hand van de normen waarmee de beoordeling tot stand is gekomen;
 - c. een andere wijze: het recht op toelichting aan de hand van de normen waarop de beoordeling tot stand is gekomen.

2. De wijze waarop de inzage is geregeld, is opgenomen in Deel B.
3. Indien het geplande inzagemoment aantoonbaar strijd oplevert met de stage van een student, dan heeft de student recht op een alternatief inzagemoment. De student dient daartoe, binnen twintig dagen na bekendmaking van het inzagemoment, een verzoek in bij de examencommissie. De examencommissie bezielt de mogelijkheden binnen de stage en stelt vervolgens een nieuw inzagemoment vast. Indien nodig, dan wordt de examinerator bij deze besluitvorming betrokken.
4. Het beoordeelde werk wordt bewaard door één van de examineratoren dan wel door een centraal geregelde voorziening. Het bewaarde werk wordt niet vernietigd, totdat er ten minste twee jaren zijn verstreken nadat de beoordeling is vastgesteld en bekend gemaakt in de StudieVoortgangsAdministratie (OSIRIS).
5. In afwijking van het vierde lid worden de eindwerkstukken (scripties, afsluitende onderzoeken of examens) die met goed gevolg zijn afgelegd (of het beeldmateriaal daarvan) minimaal zeven jaar bewaard, na publicatie van het cijfer (of andere vorm van beoordeling).

ARTIKEL 5.10 ONREGELMATIGHEDEN, FRAUDE EN PLAGIAAT

1. Indien wordt vermoed dat een student zich schuldig maakt aan een onregelmatigheid stelt de examinerator of surveillant hiervan een rapport op. Zo snel mogelijk na de constatering van de onregelmatigheid, overhandigt hij het rapport aan de examencommissie. De student wordt desalniettemin in de gelegenheid gesteld de desbetreffende toets op het desbetreffende moment af te ronden.
2. Een onregelmatigheid houdt in dat de student zich niet houdt aan de voorschriften zoals genoemd in het document "Regels met betrekking tot de goede gang van zaken bij toetsen", (terug te vinden op intranet) dan wel fraude of plagiaat pleegt.

Onder fraude wordt in ieder geval verstaan:

 - a. het tijdens de toetsing raadplegen van bronnen die niet zijn toegestaan;
 - b. het overnemen of kopiëren uit het werk van andere studenten die aan de toetsing deelnemen of hebben deelgenomen en dit vervolgens als authentiek, eigen werk aanbieden aan de examineratoren;
 - c. het moedwillig onjuist weergeven van onderzoeksgegevens in een onderzoeksrapport;
 - d. het bewust gelegenheid geven aan anderen tot zich schuldig maken aan fraude;
 - e. een poging tot het plegen van fraude;
 - f. het tijdens het nabespreken dan wel achteraf inzien van de gemaakte toets zonder toestemming van de examinerator of examencommissie maken van aantekeningen, enige wijzigingen aanbrengen, verbeteringen of anderszins commentaar op het gemaakte werk of bijbehorende formulieren dat de toets of onderdeel van de toets was.

Onder plagiaat wordt in ieder geval verstaan:

 - g. het overnemen of kopiëren uit het werk van anderen en dit vervolgens als authentiek, eigen werk aanbieden aan de examineratoren;
 - h. het zonder bronvermelding overnemen van teksten uit artikelen, of uit door anderen geschreven werken, hetzij door te "knippen en plakken" uit elektronische documenten, hetzij door passages letterlijk over te typen;
 - i. het bewust gelegenheid geven aan anderen tot zich schuldig maken aan plagiaat.

Onder onregelmatigheid wordt in ieder geval verstaan:

- j. een verstoring van de orde of goede gang van zaken tijdens het moment van het afleggen van een toets of tentamen, waardoor de examencommissie redelijkerwijs niet meer kan borgen dat de resultaten van de toets of het tentamen op realistische wijze het kennisniveau weerspiegelen van de studenten die de toets of het tentamen hebben afgelegd;
 - k. het maken van foto's of andersoortige kopieën van de toets(vragen) voorafgaand aan de toets, tijdens het afleggen daarvan, of na het afleggen van de toets;
 - l. het maken van foto's of kopieën van een toets, tijdens de inzage van een toets.
- 2a. Onverminderd de overige leden van dit artikel kan een doen of nalaten van een medewerker van de hogeschool dan wel van een student ertoe leiden dat er sprake is van een aan zekerheid grenzend vermoeden dat zich een onregelmatigheid heeft voorgedaan. Die onregelmatigheid is al dan niet genoemd in de overige leden van dit artikel of is een doen of nalaten in strijd met hetgeen in het maatschappelijk verkeer betaamt. Indien voormelde onregelmatigheid ertoe leidt dat de examencommissie niet langer kan borgen dat de resultaten van de toets op realistische wijze het kennisniveau weerspiegelen van de student of de studenten die de toets of het tentamen heeft of hebben afgelegd, kan de examencommissie besluiten over te gaan tot het nemen van een beslissing als bedoeld in het vijfde lid.
3. De melding van de onregelmatigheid, fraude of plagiaat wordt op de eerstvolgende vergadering van de examencommissie na ontvangst van het rapport besproken, waarbij wordt bepaald op welke wijze de melding wordt onderzocht. Voordat de examencommissie na het onderzoek van de melding een beslissing neemt, worden de student(en) en eventuele belanghebbenden in de gelegenheid gesteld te worden gehoord. Het horen geschiedt in beginsel conform de procedure, bedoeld in bijlage A. Van het horen kan louter worden afgezien als de examencommissie inmiddels genoegzaam heeft vastgesteld dat er geen sprake is van een onregelmatigheid, fraude of plagiaat; of in die gevallen dat de student:
- heeft verklaard geen gebruik te willen maken van het recht te worden gehoord,
 - niet binnen een door de examencommissie gestelde redelijke termijn verklaart dat hij gebruik wil maken van het recht te worden gehoord.
4. De student, of de studenten, wordt, of worden, na ontvangst van het rapport over een geconstateerde onregelmatigheid of fraude door de examencommissie erop gewezen dat de toets niet wordt beoordeeld, totdat de examencommissie heeft beslist welke consequenties zij aan het geconstateerde verbindt.
5. In geval van een onregelmatigheid, fraude of plagiaat kan de examencommissie beslissen, met inachtneming van het negende lid, dat ten aanzien van een student of een groep van studenten het volgende geldt:
- a. aan het gemaakte werk geen beoordeling wordt toegekend, dan wel dat na overleg met de examinerator de reeds gegeven beoordeling ongeldig wordt verklaard;
 - b. indien de onregelmatigheid of fraude pas na afloop van het examen wordt vastgesteld, kan de student het getuigschrift van de opleiding worden onthouden of kan van de student het getuigschrift worden teruggevorderd waarbij de examencommissie kan bepalen dat de betrokken student het getuigschrift slechts wordt uitgereikt na een hernieuwd(e) toets of examen in de door de examencommissie aan te wijzen onderdelen en op een door haar te bepalen wijze;

- c. de student gedurende ten hoogste één jaar het recht wordt ontnomen om één of meer door de examencommissie aan te wijzen toetsen van de opleiding af te leggen;
 - d. dat in geval van ernstige onregelmatigheden dan wel herhaaldelijke fraude aan het College van Bestuur een advies wordt uitgebracht om de inschrijving voor de opleiding definitief te beëindigen;
 - e. een combinatie van maatregelen is tevens mogelijk.
6. Indien de examencommissie beslist dat er geen sprake is van een onregelmatigheid of fraude dan zal de toets alsnog worden beoordeeld of, indien dit niet mogelijk is, zal er door de examencommissie een op het concrete geval toegespitste bijzondere voorziening worden getroffen.
7. De examencommissie komt, met inachtneming van het negende lid, binnen 20 werkdagen na ontvangst van het rapport met de melding van een onregelmatigheid of fraude tot een beslissing. In afwijking van voormelde 20 werkdagen dient de beslissing uiterlijk 5 werkdagen voor de herkansing te worden gegeven.
8. De beslissing van de examencommissie wordt de student schriftelijk (per brief of per e-mail) medegedeeld, waarbij de student gewezen wordt op de mogelijkheid tegen het besluit in beroep te gaan.
9. Indien het cijfer voor de toets of het tentamen reeds in rechte is vastgesteld, beziet de examencommissie in hoeverre dat cijfer aanpassing behoeft. Indien nodig, treedt de examencommissie daartoe in overleg met de examinator en wordt bezien binnen wiens bevoegdheid de te nemen beslissing valt.

HOOFDSTUK 6: STUDIELOOPBAANBEGELEIDING EN (BINDEND) STUDIEADVIES

ARTIKEL 6.1 STUDIELOOPBAANBEGELEIDING

1. a. De onderwijsmanager faciliteert namens het College van Bestuur, conform artikel 4.11 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden, adequate studieloopbaanbegeleiding van de student, mede ten behoeve van zijn oriëntatie op mogelijke studiewegen binnen en buiten de opleiding. Tevens draagt de onderwijsmanager zorg voor bekendmaking van de geboden studieloopbaanbegeleiding via de in Deel B genoemde gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding.
- b. Voor een goede doorstroming naar een verwante masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs is in Deel B opgenomen op welke wijze de opleiding daar invulling aan geeft.
2. Ter bespreking van problemen die rechtstreeks verband houden met de opleiding kan de student zich wenden tot zijn daartoe aangewezen studieloopbaanbegeleider. Ook voor problemen van persoonlijke aard die al dan niet rechtstreeks verband houden met de opleiding kan een student zich desgewenst tot de studieloopbaanbegeleider richten. Een formele melding van persoonlijke omstandigheden die van invloed (kunnen) zijn op het bindend studieadvies kan evenwel alleen geschieden conform artikel 6.4, achtste tot en met elfde lid.
3. Met problemen van persoonlijke aard die al dan niet rechtstreeks verband houden met de opleiding kan de student zich tevens wenden tot de studentendecaan. Voor meer informatie over de studentendecaan, zie daarvoor de website en intranet van Hogeschool Leiden. Naast de studentendecaan kan de student desgewenst contact opnemen met de coördinator Studeren met een functiebeperking (Sfb), de intern vertrouwenspersoon of met de extern vertrouwenspersoon.
4. Indien een student:
 - geruime tijd geen deel heeft genomen aan het onderwijs,
 - geruime tijd geen contact heeft gehad met de hogeschool,
 - niet reageert op verzoeken van zijn loopbaanbegeleider, en
 - ook op een andere wijze dan voormeld niet blijkt geeft (of laat geven) van redelijkerwijs beoogde deelname aan het onderwijs,dan kan de onderwijsmanager besluiten gepaste maatregelen te nemen.

ARTIKEL 6.2 STUDIEADVIES

1. De examencommissie brengt namens het College van Bestuur aan iedere student, uiterlijk aan het einde van diens eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding, een schriftelijk studieadvies uit over de voortzetting van zijn studie binnen of buiten de opleiding.
2. Voor een deeltijdstudie kan het moment waarop een studieadvies wordt uitgebracht op een ander moment liggen dan dat van de voltijdse of duale studie. Is dit het geval dan wordt dat moment opgenomen in Deel B.
3. Indien persoonlijke omstandigheden van invloed zijn geweest op de studievoortgang van de student (artikel 6.4, negende lid), kan de examencommissie naast het advies aan het eind van het eerste jaar (bedoeld in het eerste lid) ook na het eerste jaar van inschrijving een studieadvies aan een

student uitbrengen. Deze mogelijkheid blijft bestaan, zolang het propedeutisch examen van de opleiding niet met goed gevolg is afgelegd.

ARTIKEL 6.3 BINDEND STUDIEADVIES

1. De examencommissie kan namens het College van Bestuur aan het studieadvies, bedoeld in artikel 6.2, een afwijzing voor de opleiding verbinden, hierna te noemen: bindend studieadvies.
2. Een bindend studieadvies wordt slechts gegeven, indien de student naar het oordeel van de examencommissie, met inachtneming van persoonlijke omstandigheden, genoemd in bijlage III van het Studentenstatuut van Hogeschool Leiden, niet geschikt wordt geacht voor de opleiding, doordat zijn studieresultaten niet voldoen aan de vereisten gesteld in artikel 6.4, eerste tot en met vierde lid.
3. Van de student die een bindend studieadvies heeft ontvangen, wordt de inschrijving van de desbetreffende opleiding beëindigd (conform artikel 7.42, derde lid, van de WHW) met ingang van de maand volgend op de maand waarin de beslissing tot een bindend studieadvies is genomen. Bovendien kan de student zich niet opnieuw inschrijven voor dezelfde opleiding. De student is zelf verantwoordelijk voor het afhandelen van zijn studievoorzieningen, zoals studiefinanciering en het ov-reisproduct. Met de aanduiding "dezelfde opleiding" worden de opleidingsvarianten voltijd, deeltijd en duaal bedoeld, tenzij in de beslissing tot een bindend studieadvies anders is aangegeven.
4. De bepaling in het derde lid geldt tevens voor de opleiding of opleidingen waarmee de opleiding, waarvoor de student stond ingeschreven, een gemeenschappelijke propedeuse heeft, zoals is vastgelegd in de onderwijsprogramma's van de opleidingen.
5. Een bindend studieadvies wordt niet eerder dan tegen het einde van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding uitgebracht. Aan de student die een verzoek tot uitschrijving vóór 1 februari van het eerste jaar van inschrijving indient, wordt geen bindend studieadvies uitgebracht. Of de eerdere behaalde studiepunten kunnen worden gebruikt nadat de student zich opnieuw heeft ingeschreven, is afhankelijk van hetgeen is bepaald in hoofdstuk 5, in het bijzonder artikel 5.7.
6. Voor een deeltijdstudie kan het moment waarop een studieadvies wordt uitgebracht op een ander moment liggen dan dat van de voltijdse of duale studie. Indien daarvan sprake is, zijn de desbetreffende bepalingen opgenomen in Deel B.
7. De student die een bindend studieadvies heeft ontvangen en die zich op een later tijdstip weer wil inschrijven voor dezelfde opleiding, of bij een andere opleiding waarop het ontvangen bindend studieadvies van toepassing is, dient daartoe een schriftelijk onderbouwd verzoek in bij de examencommissie. De examencommissie besluit, namens het College van Bestuur, alleen positief, indien betrokkene voldoende aannemelijk heeft gemaakt dat hij gedurende de periode tussen het ontvangen van het bindend studieadvies en het indienen van het verzoek om zich opnieuw voor dezelfde opleiding te kunnen inschrijven, zich zodanig heeft ontwikkeld, dat hij de opleiding alsnog met goed gevolg kan afronden. Indien het bindend studieadvies een beperkte of minimale geldigheidsduur heeft, dan is die termijn opgenomen in Deel B.

ARTIKEL 6.4 VOORWAARDEN BINDEND STUDIEADVIES

1. De student ontvangt een bindend studieadvies op basis van de door de opleiding gehanteerde studienorm, zoals terug te vinden in Deel B.
2. Indien er sprake is van een deeltijdopleiding waarvoor een ander moment wordt gehanteerd waarop het BSA wordt uitgebracht, dan zijn de desbetreffende bepalingen omtrent de norm en het tijdstip opgenomen in Deel B.
3. Naast de minimumeis qua studiepunten, bedoeld in het eerste lid, kunnen er nog opleidings specifieke dan wel aanvullende eisen gelden op basis waarvan een BSA wordt uitgebracht. Indien daarvan sprake is, zijn die eisen opgenomen in Deel B.
4. Resultaten die zijn behaald door een vrijstelling tellen mee bij de vaststelling of de student heeft voldaan aan de verschillende normen, bedoeld in het eerste tot en met derde lid, die gelden voor het al dan niet uitbrengen van een bindend studieadvies.
5. Een bindend studieadvies kan alleen worden uitgebracht, indien de student tijdig en ten minste eenmaal schriftelijk, door de examencommissie, namens het College van Bestuur, is gewaarschuwd dat hij bij voortdurende, onvoldoende studievoortgang een bindend studieadvies zal ontvangen. In deze waarschuwing wordt een redelijke termijn vermeld waarbinnen de student zijn studieresultaten ten genoegen van de examencommissie moet hebben verbeterd, en de mogelijkheden die de opleiding daartoe biedt. De waarschuwing bevat tevens een omschrijving van de gevolgen van een bindend studieadvies.
6. De examencommissie besluit pas over het uitbrengen van een bindend studieadvies, nadat de student voorafgaand aan dit besluit in de gelegenheid is gesteld om gehoord te worden door de examencommissie of een deel van de examencommissie.
7. Een beslissing tot het uitbrengen van een bindend studieadvies wordt schriftelijk, gemotiveerd en voorzien van informatie over de beroepsmogelijkheid aan een student gezonden.
8. Bij het uitbrengen van een bindend studieadvies wordt rekening gehouden met bijzondere omstandigheden van de student, bedoeld in bijlage III "persoonlijke omstandigheden bij studieadvies" van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden.
9. Indien persoonlijke omstandigheden van invloed zijn geweest op de studievoortgang van de student, is het de verantwoordelijkheid van de student ervoor zorg te dragen dat de examencommissie hiervan tijdig, uiterlijk tijdens het horen bedoeld in het zevende lid, op de hoogte is. De student draagt er zorg voor dat de melding van de persoonlijke omstandigheden, bedoeld in het achtste lid, is voorzien van de nodige bewijsstukken. De melding kan de student via de studentendecaan laten lopen. De studentendecaan en de examencommissie dragen er zorg voor dat meldingen van persoonlijke omstandigheden zeer vertrouwelijk worden behandeld.
10. Een student die verzuimt zijn persoonlijke omstandigheden tijdig te melden bij de examencommissie dan wel tijdig via de studentendecaan te laten melden, kan zich later bij het ontvangen van het bindend studieadvies niet meer beroepen op die omstandigheden, tenzij de student aantoont dat juist de bijzondere omstandigheden die tijdige melding hebben belet.
11. Indien wegens persoonlijke omstandigheden wordt afgezien van het uitbrengen van een bindend studieadvies dan wordt het (bindend) studieadvies uitgesteld.

Aan het uitgestelde advies kunnen voorwaarden worden verbonden, zoals het moeten behalen van toetsen of studiepunten voor een bepaalde datum. De examencommissie draagt er zorg voor, dat voormelde voorwaarden schriftelijk (daaronder valt ook e-mail) worden vastgelegd. Ter bevordering van de studievoortgang kan de examencommissie de student een studieplan laten opstellen. Indien het (bindend) advies wordt uitgesteld dan blijft het mogelijk alsnog een bindend studieadvies uit te brengen, zolang de student het propedeutisch examen niet met goed gevolg heeft afgelegd.

- 12 Het in het elfde lid bedoelde studieplan bevat in ieder geval een duidelijke omschrijving van de afspraken, almede een termijn waarbinnen die afspraken moeten zijn behaald. Een studentendecaan of de studieloopbaanbegeleider kan de student desgewenst bijstaan bij het maken van het studieplan.

ARTIKEL 6.5 DOORSTROOM VAN PROPEDEUTISCHE FASE NAAR POSTPROPEDEUTISCHE FASE

1. Aan het einde van het eerste jaar van inschrijving stelt de examencommissie vast welke studenten kunnen doorstromen van de propedeutische fase naar de postpropedeutische fase. Toelaatbaar zijn:
 - a. studenten die het propedeutisch examen hebben behaald,
 - b. studenten die minstens de in artikel 6.4, eerste lid, bedoelde studienorm (BSA- norm) in de zin van: studiepunten (EC) hebben behaald in de propedeutische fase en, indien van toepassing, hebben voldaan aan de eisen bedoeld in artikel 6.4, tweede lid of derde lid.
2. Van studenten die een uitgesteld (bindend) studieadvies, als bedoeld in artikel 6.4, elfde lid, hebben ontvangen, bepaalt de examencommissie of deze studenten wel of niet kunnen doorstromen naar de postpropedeutische fase van de opleiding.
3. Het is mogelijk dat onderwijsactiviteiten in de propedeutische fase en de postpropedeutische fase gelijktijdig ingeroosterd zijn. Een student die deelneemt aan het onderwijs in zowel de propedeutische fase als de postpropedeutische fase kan daarvan hinder ondervinden. Onder "onderwijs" moet in ieder geval worden verstaan, hetgeen in artikel 1.1 is bedoeld met "contactuur".

ARTIKEL 6.6 VERWIJZING IN DE POSTPROPEDEUTISCHE FASE

Indien de opleiding afstudeerrichtingen verzorgt, zijn de nadere bepalingen omtrent de afstudeerrichtingen beschreven in deel B.

HOOFDSTUK 7: EXAMENCOMMISSIE

ARTIKEL 7.1 INSTELLING EXAMENCOMMISSIE, BENOEMING EXAMINATOREN

1.
 - a. Elke opleiding of groep van opleidingen heeft een examencommissie.
 - b. De faculteitsdirecteur, onderwijsmanager of andere functionaris buiten de examencommissie treedt niet in beslissingen van de examencommissie, die zij neemt op grond van de aan haar toegekende bevoegdheden.
2. De examencommissie is het orgaan dat op objectieve, deskundige en onafhankelijke wijze vaststelt of een student of extraneus voldoet aan de voorwaarden die deze regeling stelt ten aanzien van kennis, inzicht en vaardigheden die nodig zijn voor het behalen van de graad, bedoeld in artikel 4.2.
3. Het College van Bestuur stelt de examencommissie in en benoemt de leden op basis van hun deskundigheid op het terrein van de opleiding of groep van opleidingen. De benoeming geschiedt voor de duur van een studiejaar. De leden zijn terstond herbenoembaar, waarbij de leden maximaal vijf maal achtereenvolgens benoemd kunnen worden. Het College van Bestuur draagt er zorg voor dat bij de benoeming van de leden van de examencommissie er ten minste één herbenoemd lid is.
4. Bij de benoeming van de leden van de examencommissie draagt het College van Bestuur er zorg voor dat:
 - a. ten minste één lid als docent verbonden is aan de desbetreffende opleiding of aan een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort;
 - b. ten minste één lid afkomstig is van buiten de desbetreffende opleiding of een van de opleidingen die tot de groep van opleidingen behoort en hij tevens niet binnen het faculteit doceert;
 - c. leden van het College van Bestuur of personen die anderszins financiële verantwoordelijkheid dragen binnen de instelling niet worden benoemd.
5. Bij de instelling van de examencommissie worden een voorzitter, secretaris en diens plaatsvervangers benoemd.
6. De benoeming van de leden, bedoeld in het derde lid, wordt gedaan op voordracht van de faculteitsdirecteur. Alvorens tot een voordracht voor de leden over te gaan, hoort de faculteitsdirecteur de onderwijsmanager(s) en de zittende leden van de examencommissie over de samenstelling van de commissie voor de komende periode. Deze procedure wordt ook gevolgd bij een tussentijdse benoeming.
7. Het College van Bestuur draagt er zorg voor dat het onafhankelijk en deskundig functioneren van de examencommissie voldoende wordt gewaarborgd.
8. Voor het afnemen van toetsen en tentamens en het vaststellen van de uitslag daarvan wijst de examencommissie examinatoren aan. Als examiner kunnen slechts worden aangewezen, de leden van het personeel die zijn belast met het verzorgen van het onderwijs in de desbetreffende onderwijseenheid alsmede deskundigen van buiten de instelling. Examinatoren verstrekken de examencommissie de door haar gevraagde inlichtingen.

9. De examencommissie legt na afloop van elk studiejaar, uiterlijk 15 november van het volgende studiejaar, verantwoording af over haar activiteiten in een jaarverslag.
10. In een reglement met betrekking tot de examencommissies worden nadere regels vastgelegd met betrekking tot:
- samenstelling,
 - benoeming,
 - werkwijze,
 - besluitvorming,
 - verantwoording en
 - faciliteiten van de examencommissie.
- Het reglement examencommissies ziet tevens toe op de onderlinge verhoudingen binnen een opleiding en binnen de instelling alsook op de nadere eisen die gesteld worden aan examinatoren. Dit reglement is te vinden op het intranet van Hogeschool Leiden.

ARTIKEL 7.2 TAKEN EN BEVOEGDHEDEN EXAMENCOMMISSIE

1. De taken en verantwoordelijkheden van de examencommissies zijn vastgelegd in de WHW, de mandaatregeling van Hogeschool Leiden en deze onderwijs- en examenregeling. De examencommissie is in ieder geval belast met:
- a. het vaststellen of een student een examen heeft behaald;
 - b. het uitreiken van getuigschriften, supplementen en verklaringen;
 - c. het borgen van de kwaliteit van toetsing, toetsen, tentamens en examens en het borgen van de kwaliteit van de organisatie en de procedures rondom toetsen, tentamens en examens; het CvB is verantwoordelijk voor de praktische organisatie van tentamens en examens (ex. artikel 7.10, derde lid, WHW);
 - d. het verlenen van vrijstellingen van (nadere)vooropleidingseisen, bedoeld in hoofdstuk 2, waardoor een aanstaand student toelaatbaar is tot de opleiding;
 - e. het uitbrengen van een advies aan het College van Bestuur om een persoon wegens diens gedragingen of uitingen niet tot de opleiding toe te laten dan wel de inschrijving definitief te beëindigen (*judicium abeundi*);
 - f. het uitbrengen van een studieadvies, waaronder het bindend studieadvies;
 - g. het beoordelen van verzoeken om een bepaalde minor te mogen volgen;
 - h. het – met inachtneming van deze regeling, en behoudens de rol van de examinator - vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om de uitslag van tentamens, toetsen en examens te beoordelen en vast te stellen. Tot het instrumentarium waarover de examencommissie beschikt ter uitvoering van haar taken behoort niet de bevoegdheid om definitieve tentamenuitslagen vast te stellen dan wel te herzien. Wel zal bij de examinator, indien nodig, informatie ingewonnen moeten kunnen worden. Dit staat los van de eigenstandige standpuntbepaling van de examencommissie. Waar de examencommissie niet eigenstandig en in weerwil van de examinator het cijfer kan wijzigen, kan de examencommissie wel bepalen dat het examen, het tentamen of de toets opnieuw moet worden afgenomen;
 - i. het verlenen van vrijstellingen voor tentamens en toetsen van onderwijseenheden;
 - j. het beslissen over uitzonderingsregels in zaken met betrekking tot het afleggen van toetsen, tentamens en examens;
 - k. het treffen van maatregelen ingeval van onregelmatigheden, fraude of plagiaat;
 - l. het adviseren van de faculteitsdirecteur ter zake van de benoeming van leden van de examencommissie;

- m. met, waar nodig, inachtneming van het oordeel van de desbetreffende examinator over het behaalde cijfer: het treffen van minnelijke schikkingen naar aanleiding van verzoeken daartoe van het college van beroep voor de examens (Cobex);
 - n. het jaarlijks opstellen van een verslag van haar werkzaamheden. Dit verslag wordt gezonden aan de faculteitsdirecteur en het college van bestuur.
2. De voorzitter van de examencommissie, of in zijn afwezigheid zijn plaatsvervanger, is bevoegd zaken die de examencommissie aangaan en die naar zijn oordeel geen uitstel kunnen verdragen, zelfstandig af te handelen. In de eerstvolgende vergadering van de examencommissie wordt hierover verantwoording afgelegd aan de voltallige examencommissie.
 3. Tenzij in de WHW of deze regeling anders is bepaald, neemt de examencommissie of de examinator binnen een termijn van 20 werkdagen na ontvangst een beslissing op het ingediende verzoek. De examencommissie of de examinator kan op grond van zwaarwegende omstandigheden, afwijken van de gegeven beslistermijn. In dit laatste geval wordt betrokkene daarover onverwijld geïnformeerd, waarbij wordt aangegeven wanneer een beslissing wordt genomen.
 4. In een beslissing van de examencommissie of de examinator wordt de student gewezen op de mogelijkheden om in beroep te gaan tegen de beslissing.
 5. Indien een student bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examinator betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examinator geen deel aan de beraadslaging over dit onderwerp in de examencommissie. De examencommissie kan de examinator wel verzoeken zijn standpunt naar voren te brengen.

ARTIKEL 7.3 SAMENSTELLING, VERZOeken AAN EN BESLISSINGEN VAN EXAMENCOMMISSIE EN EXAMINATOR

1. De samenstelling van de examencommissie wordt gepubliceerd op de in Deel B aangegeven (digitale) locaties.
2. In Deel B staat aangegeven op welke wijze verzoeken aan de examencommissie kunnen worden ingediend
3. De examencommissie draagt er zorg voor dat alle interne belanghebbenden, zoals de betreffende docenten en de studieloopbaanbegeleider, op de hoogte gebracht worden van beslissingen over studenten die de examencommissie (of de examinator) heeft genomen. Indien nodig, met in achtneming van de privacy van de student, wordt ter informatie een kopie van het verzoek van de student bijgevoegd.

HOOFDSTUK 8: RECHTSBESCHERMING

ARTIKEL 8 RECHTSBESCHERMINGSMOGELIJKHEDEN

1. De student heeft het recht om binnen zes weken na bekendmaking van een beslissing van de examencommissie of de examinerator een beroep in te dienen bij het Loket Rechtsbescherming Hogeschool Leiden. Het instellen van beroep schort de genomen beslissing niet op.
2. Een beroep dient schriftelijk, gemotiveerd, ondertekend en het bestreden besluit bijgevoegd ingediend worden bij:
Het Loket Rechtsbescherming Hogeschool Leiden
postbus 382
2300 AJ Leiden.
3. Het college van beroep voor de examens (Cobex) van Hogeschool Leiden behandelt de ingediende beroepen, bedoeld in het eerste lid.
4. Beroep kan door de ouders of (wettelijke) vertegenwoordigers van de student worden ingesteld, indien het beroepschrift is voorzien van een schriftelijke, ondertekende machtiging door de student.
5. In hoofdstuk 8 van het Studentenstatuut Hogeschool Leiden wordt de procedure bij het College van Beroep voor de Examens van Hogeschool Leiden, zoals opgenomen in dit artikel, nader geregeld. Daarnaast zijn in hoofdstuk 8 van het Studentenstatuut de overige rechtsbeschermingsprocedures, zoals bezwaar via de Geschillenadviescommissie en de klachtenprocedure geregeld. Het Studentenstatuut Hogeschool Leiden te raadplegen via www.hsleiden.nl.

HOOFDSTUK 9: SLOT- EN INVOERINGSBEPALINGEN

ARTIKEL 9.1 ONVOORZIENE GEVALLEN

In gevallen waarin deze regeling niet voorziet, beslist de examencommissie, tenzij het gaat om onderwerpen die expliciet behoren tot de bevoegdheid van het College van Bestuur.

ARTIKEL 9.2 OVERGANGSBEPALINGEN

Bij een grondige wijziging van het onderwijsprogramma van de opleiding gelden de uitgangspunten van de overgangsregeling zoals genoemd in het "*Uitvoeringsreglement bij de onderwijs- en examenregelingen van de bachelor- en masteropleidingen*". Voormelde regeling is terug te vinden op het intranet.

ARTIKEL 9.3 BEKENDMAKING VAN DE REGELING

1. De onderwijsmanager draagt zorg voor een tijdige bekendmaking van de onderwijs- en examenregeling van, van de nadere regels die door de examencommissie zijn opgesteld alsmede van eventuele wijzigingen.
2. Deze onderwijs- en examenregeling is tevens te vinden op www.hsleiden.nl

ARTIKEL 9.4 CITEERTITEL, INWERKINGTREDING

Deze regeling kan worden aangehaald als het instellingsbrede deel van de onderwijs- en examenregeling 2017-2018 van de bacheloropleidingen van Hogeschool Leiden en treedt in werking op 1 september 2017.

BIJLAGE A: REGELS MET BETREKKING TOT HET HOREN DOOR DE EXAMENCOMMISSIE

Artikel 1

De examencommissie hoort studenten:

- a. in alle gevallen waarin het horen van studenten verplicht is gesteld, zoals ingeval van een fraudemelding of (het voornemen tot) het verlenen van een bindend negatief studieadvies;
- b. in alle andere gevallen waarin het horen naar het oordeel van de examencommissie noodzakelijk is voor een zorgvuldige besluitvorming.

Artikel 2

Het horen van studenten geschiedt overeenkomstig de in deze bijlage opgenomen regels.

Artikel 3

De student wordt per brief en per e-mail uitgenodigd te verschijnen op een hoorzitting, te houden op een door de examencommissie te bepalen plaats en tijdstip.

Artikel 4

De student mag zich altijd door een derde laten bijstaan. Van deze mogelijkheid wordt de student in de in artikel 3 bedoelde uitnodiging op de hoogte gesteld.

Artikel 5

De student dient uiterlijk twee werkdagen voor de hoorzitting aan de examencommissie kenbaar te maken of hij zich tijdens de hoorzitting zal laten bijstaan, onder opgave van de naam van degene die hem bijstaat en de relatie waarin de student tot die persoon staat.

Artikel 6

Het horen van de student geschiedt door ten minste twee personen (nader te noemen: de hoorcommissie) waarvan er ten minste één lid is van de examencommissie, die tijdens de hoorzitting de examencommissie vertegenwoordigt.

Artikel 7

Bij de opening van de hoorzitting wordt aan de student de aard en het doel van de hoorzitting kenbaar gemaakt. Tevens wordt de student meegedeeld hoe na afloop van de hoorzitting de procedure verder verloopt.

Artikel 8

De hoorcommissie stelt zoveel vragen als zij noodzakelijk acht om tot een zo volledig mogelijke beoordeling van de kwestie te komen.

Artikel 9

Aan het einde van de hoorzitting stelt de hoorcommissie de student in de gelegenheid nog vragen te stellen.

Artikel 10

De hoorcommissie sluit vervolgens de zitting.

Artikel 11

De hoorcommissie rapporteert schriftelijk over de hoorzitting aan de examencommissie en aan de student.

Artikel 12

Indien een student bij de examencommissie een verzoek of een klacht indient waarbij een examiner betrokken is die lid is van de examencommissie, neemt de betrokken examiner geen deel aan de behandeling van het verzoek of de klacht.

BIJLAGE B: OVERZICHT BIJLAGEN DEEL B

In de bijlagen van Deel B zijn de volgende onderdelen opgenomen:

- A. Competenties van de opleiding
- B. Onderwijsprogramma's (post) propedeutische fase en / of associate-degree
- C -1 Keuzedeel: aanbod opleidingsminoren, inhoud en eisen per minor, rol examencommissie m.b.t. minoren.
- C -2 Aanvullende gegevens met betrekking tot minoren

Hogeschool Leiden

**Onderwijs- en examenregeling 2017-2018
van de bacheloropleidingen.**

**DEEL B: OPLEIDINGSSPECIFIEK DEEL VAN DE BACHELOROPLEIDING TOEGEPASTE
PSYCHOLOGIE VOLTIJD**

CROHO-nummer 34507

Graad: Bachelor of Science

Dit opleidingsspecifieke gedeelte van de OER van de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie Voltijd is namens het College van Bestuur vastgesteld op 4 mei 2017, na instemming van de opleidingscommissie op 20 april 2017.

INHOUDSOPGAVE DEEL B

Hoofdstuk 1:	Algemeen	42
Artikel 1.1	Reikwijdte van de regeling	42
Artikel 1.2	Vaststelling en wijziging van de regeling	42
Hoofdstuk 2:	Vooropleiding, toelatingseisen en vrijstellingen	43
Artikel 2.1	Vooropleidingseisen	43
Artikel 2.2	Buitenlandse vooropleiding	43
Artikel 2.3	Eisen werkring deeltijd	43
Artikel 2.4	Toelatingsonderzoek	43
Artikel 2.5	Toelating duaal onderwijs, eisen werkring	44
Hoofdstuk 3:	Onderwijsprogramma	45
Artikel 3.1	Doelstelling van de opleiding	45
Artikel 3.2	Inrichting van de opleiding	45
Artikel 3.3	Samenstelling van de propedeutische fase	45
Artikel 3.4	Samenstelling van de postpropedeutische fase (hoofd fase)	45
Artikel 3.5	Samenstelling associate-degree programma	45
Artikel 3.6	Minor	45
Artikel 3.7	Evaluatie opleiding	45
Hoofdstuk 4:	Examens en getuigschriften	46
Artikel 4.1	De examens van de opleiding	46
Artikel 4.2	Toekenning graden	46
Hoofdstuk 5:	Toetsen, tentamens en beoordeling	47
Artikel 5.1	Frequentie van toetsing, toetsrooster, toetsregels	47
Artikel 5.2	Wijze van toetsing	47
Artikel 5.3	Volgorde van toetsen	47
Artikel 5.4	Vrijstelling van het afleggen van toetsen en tentamens	48
Artikel 5.5	Beoordeling van toetsen, toekenning van studiepunten (EC)	49
Artikel 5.6	Geldigheidsduur van beoordelingen	49
Artikel 5.7	Registratie en bekendmaking van gekregen beoordelingen en behaalde studiepunten	49
Artikel 5.8	Inzagerecht en bewaring	49
Hoofdstuk 6:	Studieloopbaanbegeleiding en (bindend) studieadvies	51
Artikel 6.1	Studieloopbaanbegeleiding	51
Artikel 6.2	Studieadvies	51
Artikel 6.3	Bindend studieadvies	51
Artikel 6.4	Voorwaarden bindend studieadvies	51
Artikel 6.5	Verwijzing in de postpropedeutische fase	51
Hoofdstuk 7:	Examencommissie	52
Artikel 7	samenstelling, verzoeken aan en beslissingen van examencommissie en examinator	52
Hoofdstuk 8:	Slot- en invoeringsbepalingen Deel B	53
Artikel 8.1	Bekendmaking van de regeling	53
Artikel 8.2	Citeertitel, inwerkingtreding	53
BIJLAGEN		
A.	Competenties van de opleiding	54
B.	Onderwijsprogramma's (post) propedeutische fase en / of associate-degree	73
C -1	Keuzedeel: aanbod opleidingsminoren, inhoud en eisen per minor, rol examencommissie m.b.t. minoren.	74
C -2	Aanvullende gegevens met betrekking tot minoren	78

HOOFDSTUK 1: ALGEMEEN

ARTIKEL 1.1 REIKWIJDTE VAN DE REGELING

1. Deze regeling is van toepassing op het onderwijs en de examens van de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie Voltijd, verder te noemen: de opleiding.
2. Deze regeling is van toepassing op een gezamenlijke opleiding, te weten: niet van toepassing
3. Deze regeling is onverkort van toepassing op de volgende gezamenlijke afstudeerrichtingen die worden verzorgd: niet van toepassing
4. Deze regeling is onverkort van toepassing op het associate-degreeprogramma, te weten: niet van toepassing.

ARTIKEL 1.2 VASTSTELLING EN WIJZIGING VAN DE REGELING

Bij het tussentijds wijzigen van de OER dient zoveel mogelijk rekening gehouden te worden met de belangen van studenten. De wijze waarop dat gebeurt, is als volgt. Wijzigingen van het OER worden in beginsel bekendgemaakt door middel van een addendum. Dat addendum wordt in ieder geval op ELO geplaatst, naast of bij het oorspronkelijke document. De onderwijsmanager zal iedere wijziging aan studenten en medewerkers kenbaar maken via de daartoe aangewezen communicatiemiddelen. De wijzigingen worden altijd actief gedeeld met de opleidingscommissie. Indien de reikwijdte van de wijziging voor de studenten groot is, zal de opleidingscommissie om advies worden gevraagd.

HOOFDSTUK 2: VOOROPLEIDING, TOELATINGSEISEN EN VRIJSTELLINGEN

ARTIKEL 2.1 VOOROPLEIDINGSEISEN

1. De volgende diploma's van middelbaar beroepsonderwijs (mbo), hoger algemeen voortgezet onderwijs (havo) of voorbereidend wetenschappelijk onderwijs (vwo) geven geen/wel toegang tot de opleiding:
 - a. diploma mbo niveau 4;
- alle domeinen
 - b. diploma havo;
- alle profielen, voor het profiel C&M geldt als aanvullende eis dat in het examenpakket wiskunde A of B opgenomen dient te zijn.
 - c. diploma vwo,
- alle profielen
2. Niet van toepassing.
3. Niet van toepassing.
4. Niet van toepassing.

ARTIKEL 2.2 BUITENLANDSE VOOROPLEIDING

1. Voor onderwijs gegeven in het Nederlands wordt voldoende beheersing van de taal aangetoond door het behalen van het staatsexamen Nederlands als tweede taal (NT2), programma II, of een hieraan gelijkwaardig examen. Of er sprake is van een gelijkwaardig examen is ter beoordeling aan de examencommissie.
<https://www.hsleiden.nl/opleiden/bacheloropleidingen/inschrijfinformatie/studenten-uit-het-buitenland>
2. Niet van toepassing.
3. Niet van toepassing.
4. Niet van toepassing.

ARTIKEL 2.3 EISEN WERKCRING DEELTIJD

Niet van toepassing.

ARTIKEL 2.4 TOELATINGSONDERZOEK

1. Een persoon van 21 jaar of ouder die niet voldoet aan de vooropleidingseisen bedoeld in artikel 2.1 en niet hiervan is vrijgesteld, kan in aanmerking komen voor het afleggen van een toelatingsonderzoek (colloquium doctum, artikel 7.29 WHW). Bij het toelatingsonderzoek moet de student voldoen aan de volgende eisen:

De student geeft blijk van landelijk gemiddelde resultaten van personen met een havo of mbo niveau 4 diploma op de capaciteiten: woordenschat, stijl, verbale analogieën, rekenvraagstukken, getallenreeksen, figurenreeksen, ruimtelijke ordening en logisch redeneren met figuren. Voorwaarden voor een positief advies is dat u op alle toetsonderdelen afzonderlijk een 4 of hoger heeft behaald.

De resultaten van het capaciteitenonderzoek worden door Aob Compaz aangeleverd bij Hogeschool Leiden. Het advies dient uiterlijk 23 juni 2017 in het bezit van Hogeschool Leiden te zijn. Het rapport wordt alleen in behandeling genomen indien de kandidaat ook een verzoek tot inschrijving heeft gedaan via Studielink.

2. De procedure van het onderzoek waarmee wordt aangetoond of al dan niet aan de gestelde eis(en) is voldaan, ziet er als volgt uit:

2017-04-07 Onderwijs- en examenregeling 2017-2018 van de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie Voltijd

Er wordt een capaciteitentest uitgevoerd door de Aob Compaz. Het onderzoek bestaat uit een aantal testen dat inzicht geeft in het leervermogen op het niveau dat vereist wordt in artikel 2.1.1. Op basis van het onderzoek beslist de examencommissie, namens het College van Bestuur, of aan de eisen is voldaan, zodat de student toch ingeschreven kan worden. Zie ook <http://www.hsleiden.nl/mwd/inschrijven/toelating>

ARTIKEL 2.5 TOELATING DUAAL ONDERWIJS, EISEN WERKCRING

Niet van toepassing.

HOOFDSTUK 3: ONDERWIJSPROGRAMMA

ARTIKEL 3.1 DOELSTELLING VAN DE OPLEIDING

Met de opleiding wordt beoogd de student een zodanig samenhangende verzameling van kennis, houding en vaardigheden bij te brengen op het terrein van: Toegepaste Psychologie dat de student na het afronden van de opleiding in staat is tot professionele uitvoering van taken die afgeleid zijn van het competentieprofiel (eindkwalificaties) van de opleiding en hij in aanmerking komt voor een eventuele voortgezette opleiding. Na afronden van de opleiding moet de student als beginnend beroepsbeoefenaar zelfstandig en met een kritische instelling op hbo-bachelorniveau kunnen werken.

ARTIKEL 3.2 INRICHTING VAN DE OPLEIDING

1. De opleiding is voltijds ingericht.
2. Niet van toepassing.

ARTIKEL 3.3 SAMENSTELLING VAN DE PROPEDEUTISCHE FASE

De propedeutische fase van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in bijlage B van deze OER.

ARTIKEL 3.4 SAMENSTELLING VAN DE POSTPROPEDEUTISCHE FASE (HOOFDFASE)

De postpropedeutische fase van de opleiding omvat de onderwijseenheden zoals beschreven in bijlage B van deze OER.

ARTIKEL 3.5 SAMENSTELLING ASSOCIATE-DEGREEPROGRAMMA

Niet van toepassing.

ARTIKEL 3.6 MINOR

Voor wat betreft het moment waarop een student aan de minor begint, geldt het volgende: zie bijlage C van deze OER.

ARTIKEL 3.7 EVALUATIE OPLEIDING

De opleiding wordt op de volgende wijze geëvalueerd:

Het evaluatieproces voor het onderwijs staat beschreven in het Kwaliteitshandboek van de faculteit Sociaal Werk en Toegepaste Psychologie, waar de opleiding onder valt. Hierin beschrijft de faculteit haar kwaliteitscyclus en wie welke rol heeft in dit proces. Onderwijsevaluaties vinden plaats volgens het jaarlijks op te stellen Evaluatieplan van de faculteit middels digitale en papieren evaluatie-instrumenten. Het Kwaliteitshandboek en het Evaluatieplan worden jaarlijks ter instemming aan de opleidingscommissie voorgelegd.

HOOFDSTUK 4: EXAMENS EN GETUIGSCHRIFTEN

ARTIKEL 4.1 DE EXAMENS VAN DE OPLEIDING

1. Niet van toepassing.
2. Het examen van de opleiding, wordt behaald met het predicaat "cum laude" (excellent), indien is voldaan is aan alle hierna genoemde voorwaarden:
 - a. de student heeft elke onderwijseenheid van de postpropedeutische fase, die in een cijfer wordt uitgedrukt, afgesloten met een cijfer van ten minste 7,0 en
 - b. het gewogen gemiddelde van de beoordeling van alle onderwijseenheden van de postpropedeutische fase, die in een cijfer worden uitgedrukt, is ten minste het cijfer 8,0

ARTIKEL 4.2 TOEKENNING GRADEN

1. Het College van Bestuur verleent de graad Bachelor of Science indien de examencommissie heeft vastgesteld dat het examen van de opleiding met goed gevolg is afgelegd.

HOOFDSTUK 5: TOETSEN, TENTAMENS EN BEOORDELING

ARTIKEL 5.1 FREQUENTIE VAN TOETSING, TOETSROOSTER, TOETSREGELS

1. Tot het afleggen van een toets wordt in beginsel tweemaal per studiejaar gelegenheid gegeven.

In bijzondere gevallen kan de examencommissie op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van een student beslissen om afwijkingen met betrekking tot het aantal gelegenheden voor een toets toe te staan.

Aan deelname aan een toets kan de voorwaarde voor inschrijving voor een toets worden verbonden.

2. Het toetsrooster wordt onder verantwoordelijkheid van de onderwijsmanager, na overleg met de examencommissie bekendgemaakt via het rooster <https://rooster.hsleiden.nl> en in ieder geval 10 werkdagen voor aanvang van de desbetreffende toets.
3. De informatie betreffende gewijzigde toetseisen is terug te vinden via: ELO, Conversielijst.

ARTIKEL 5.2 WIJZE VAN TOETSING

Studenten worden conform bijlage B van deze OER getoetst.

In bijzondere gevallen kan de examencommissie op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van een student beslissen om af te wijken van de in bijlage B beschreven wijze van toetsing.

ARTIKEL 5.3 VOLGORDE VAN TOETSEN

1. Voor de volgende onderwijseenheden gelden de volgende toelatingsvoorwaarden
 - a. Aan de minor van studiejaar 3 (minor 1)² kan niet eerder worden deelgenomen, dan nadat het propedeutisch getuigschrift Toegepaste Psychologie is behaald en de student 45 studiepunten (EC) uit studiejaar 2 van de opleiding Toegepaste Psychologie heeft behaald.
 - b. Een student kan niet eerder beginnen met een stage (TPH90), dan nadat het propedeutisch getuigschrift Toegepaste Psychologie is behaald en de student 45 studiepunten (EC) uit studiejaar 2 van de opleiding Toegepaste Psychologie heeft behaald. In het geval dat de student in het buitenland stage wil lopen, dient de student de voorbereidende module 'Voorbereiding Buitenland' (TPH100) of de module 'Interculturele communicatie' (TPH64)³ te hebben afgerond alvorens hij kan beginnen met zijn buitenlandstage.
 - c. De student die in 2016 – 2017 (of in een later studiejaar) start met de postpropedeutische fase wordt, ten behoeve van het onderwijsprogramma dat hij in 2016 – 2017 (of in een later studiejaar) volgt, wordt in studiejaar 3 ingedeeld in groep A of groep B. Iedere student uit groep A loopt in het eerste semester van 2017 – 2018 (of in een later studiejaar) stage; in het tweede semester van 2018 – 2018 (of in een later studiejaar) volgt hij een minor.

² In artikel 5.4 lid a en lid c wordt respectievelijk gesproken over minor 1 en minor 2. Minor 1 is één van de opleidingsminoren (TPH30, TPH32, TPH33, TPH34 en MW4TPHSO) die studenten in studiejaar 3 dienen te volgen.

³ De toelatingseis TPH100 geldt voor studenten tot en met het cohort dat in 2012 – 2013 zijn begonnen met de postpropedeutische fase van de opleiding. Voor studenten die in 2013 – 2014 starten met de postpropedeutische fase van de opleiding geldt dat zij de module Interculturele communicatie (TPH64) dienen te hebben afgerond.

Iedere student uit groep B volgt in het eerste semester van 2017 – 2018 (of in later studiejaar) een minor; in het tweede semester van 2018 – 2018 (of in een later studiejaar) loopt hij stage.

- d. Aan de minor studiejaar 4 (minor 2) kan niet eerder worden deelgenomen, dan nadat het propedeutisch getuigschrift Toegepaste Psychologie is behaald, de student 55 studiepunten (EC) uit studiejaar 2 heeft behaald én de student 45 studiepunten (EC) uit studiejaar 3 heeft behaald.
- e. Aan de Proeve van Bekwaamheid kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat het propedeutisch getuigschrift Toegepaste psychologie is behaald, de student 55 studiepunten (EC) uit studiejaar 2 heeft behaald én de student 45 studiepunten (EC) uit studiejaar 3 heeft behaald. Aan het eindgesprek (TPH48B-14) kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat alle overige onderwijseenheden van het onderwijsprogramma Toegepaste Psychologie zijn afgerond én de student heeft voldaan aan de eisen van het verdedigingsgesprek (TPH48-14C).

In bijzondere gevallen kan de examencommissie op een schriftelijk en met redenen omkleed verzoek van een student beslissen af te wijken van de gestelde doorstroomseisen, bijvoorbeeld om de student een studeerbaar programma aan te bieden.

- 2. Aan het tentamen van de hierna genoemde onderwijseenheden kan niet eerder worden deelgenomen dan nadat de student eerst heeft deelgenomen aan de bijbehorende praktische oefeningen gedurende alle bijeenkomsten (100% aanwezigheidsverplichting).

Het betreft de volgende onderwijseenheden uit de propedeuse: TPP61, TPP62, TPP63 en TPP65.

Het betreft de volgende onderwijseenheden uit de postpropedeuse: TPH60, TPH61, TPH62, TPH63, TPH64 en TPH67.

Voor de keuzetrainingen TPH65 en TPH66 geldt dat de student ofwel 100% aanwezig is bij TPH65 ofwel 100% aanwezig is bij TPH66.

Het betreft de vaardigheidsonderdelen van de minoren MW4TPHSO, TPH30, TPH31, TPH32, TP33, TPH34, TPHE01 en TPHE02.

Het missen van één bijeenkomst kan gecompenseerd worden met een vervangende opdracht.

Indien de student de vervangende opdracht op tijd inlevert en hij heeft aan de opdracht voldaan, dan kan hij meedoen aan de toets en de herkansing van de toets.

Indien de student de vervangende opdracht op tijd inlevert en hij heeft niet voldaan aan de opdracht dan kan hij niet meedoen aan de toets maar wel aan de herkansing van de toets.

Indien de vervangende opdracht niet op tijd is ingeleverd kan de student niet meedoen aan de toets. De student herkansing de vervangende opdracht in de daarop volgende periode. Indien de student de vervangende opdracht op tijd inlevert en voldoende maakt kan de student deelnemen aan de herkansing van de toets.

Indien de student meer dan één bijeenkomst heeft gemist dient de module gevolgd te worden in het daaropvolgende studiejaar.

ARTIKEL 5.4 VRIJSTELLING VAN HET AFLEGGEN VAN TOETSEN EN TENTAMENS

- 1. Studenten met een propedeutisch getuigschrift Psychologie (wetenschappelijk onderwijs, alle universiteiten) of een propedeutisch getuigschrift HBO Toegepaste Psychologie zijn vrijgesteld van alle onderwijseenheden uit de propedeutische fase van de opleiding.
- 2. De student die een diploma dan wel getuigschrift als bedoeld in het vorige lid heeft behaald en in aanmerking wil komen voor de genoemde vrijstellingen, dient hiertoe voor 1 september 2017 een schriftelijk gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie. Bij het

2017-04-07 Onderwijs- en examenregeling 2017-2018 van de bacheloropleiding Toegepaste Psychologie Voltijd

verzoek worden het diploma of getuigschrift, evenals verdere bewijsstukken, overgelegd om aan te tonen dat reeds is voldaan aan de vereisten voor de onderwijseenheden waarvoor vrijstelling wordt gevraagd.

3. De student die op andere gronden dan die genoemd in vorige leden, meent in aanmerking te komen voor vrijstelling van het afleggen van een of meerdere toetsen (behorende bij een of meerdere onderwijseenheden) dient daartoe voor aanvang van de onderwijseenheid (zie bijlage B van deze OER) een schriftelijk gemotiveerd verzoek in bij de examencommissie. Bovendien gelden de volgende algemene voorwaarden bij het verzoek om een vrijstelling:
De student motiveert zijn verzoek met de uitslag van vergelijkbare toetsen of tentamens die hij elders in het hoger onderwijs met goed gevolg heeft afgelegd, dan wel met bewijzen van elders verworven competenties (EVC) opgedaan binnen of buiten het hoger onderwijs. Degene die een EVC- procedure heeft doorlopen, sluit bij het verzoek de EVC rapportage bij.
4. Eventueel in afwijking van de overige leden van dit artikel is het niet mogelijk een vrijstelling voor de volgende toets(en) te verkrijgen, indien de eerdere behaalde toets onderdeel uitmaakte van een opleiding waarvoor de student, al dan niet bij Hogeschool Leiden, een bindend studieadvies heeft ontvangen, zoals bedoeld in artikel 6.3 en 6.4.

ARTIKEL 5.5 BEOORDELING VAN TOETSEN, TOEKENNING VAN STUDIEPUNTEN (EC)

1. De gebruikelijke communicatiekanalen waar de vastgestelde criteria voor de beoordeling van een toets zijn terug te vinden, zijnde ELO en de betreffende studiehandleiding.
2. Indien een toets niet wordt beoordeeld wordt dat uitgedrukt in de kwalificatie ND of NB, hetgeen gelijk staat aan "niet voldaan" of "onvoldoende". Deze kwalificatie wordt onder de volgende omstandigheden gegeven:

NB: in die gevallen dat de toets niet kan worden beoordeeld.

ND: in die gevallen dat de student niet heeft deelgenomen aan de toets.

ARTIKEL 5.6 GELDIGHEIDSDUUR VAN BEOORDELINGEN

1. De geldigheidsduur van een beoordeling voor een tentamen is 5 studiejaar, tenzij sprake is van een onderbroken studie. Bij een onderbroken studie bepaalt de examencommissie, per individueel geval, wat de geldigheidsduur is. Bij een onderbroken studie dient de student daarover informatie bij de examencommissie in te winnen.
2. Ten aanzien van toetsen die tezamen één tentamen vormen, gelden de volgende afwijkende bepalingen:
 - 2 studiejaar voor zover het een toets in de propedeutische fase betreft;
 - 5 studiejaar voor zover het een toets in de postpropedeutische fase betreft.

ARTIKEL 5.7 REGISTRATIE EN BEKENDMAKING VAN GEKREGEN BEOORDELINGEN EN BEHAALDE STUDIEPUNTEN (EC)

In geval van bijzondere situaties bepaalt de examencommissie of de beoordelingstermijn voor een toets verlengd wordt. Indien de termijn wordt gewijzigd, wordt de student of extraneus hiervan schriftelijk op de hoogte gesteld.

ARTIKEL 5.8 INZAGERECHT EN BEWARING

De wijze waarop de inzage geregeld is, wordt op zijn laatst bij de bekendmaking van de beoordeling bekendgemaakt via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, namelijk via ELO of via <https://rooster.hsleiden.nl>

Een student heeft recht op inzage van zijn beoordeling, waarbij de inzage uiterlijk 15 werkdagen na publicatie van het cijfer plaatsvindt.

Een student heeft in geval van:

- a. schriftelijke toetsen, het recht op inzage in het beoordeelde schriftelijke werk, de vragen en opdrachten van het tentamen of de toets, alsmede de normen waarmee de beoordeling tot stand is gekomen;
- b. mondelinge toetsen het recht op een toelichting aan de hand van de normen waarmee de beoordeling tot stand is gekomen.

HOOFDSTUK 6: STUDIELOOPBAANBEGELEIDING EN (BINDEND) STUDIEADVIES

ARTIKEL 6.1 STUDIELOOPBAANBEGELEIDING

1. De onderwijsmanager zorgt voor bekendmaking van de geboden studieloopbaanbegeleiding via de gebruikelijke communicatiekanalen van de opleiding, namelijk ELO
2. Voor een goede doorstroming naar een verwante masteropleiding in het wetenschappelijk onderwijs worden studenten door de opleiding geïnformeerd.

ARTIKEL 6.2 STUDIEADVIES

Niet van toepassing.

ARTIKEL 6.3 BINDEND STUDIEADVIES

1. Niet van toepassing.
2. Het bindend studieadvies geldt voor een periode van tenminste 2 jaar.

ARTIKEL 6.4 VOORWAARDEN BINDEND STUDIEADVIES

1. Een student ontvangt een bindend studieadvies aan het einde van het eerste jaar van inschrijving voor de propedeutische fase van de opleiding, indien de student minder dan 48 studiepunten (EC) behorend tot het propedeutisch examen heeft behaald op het moment dat het studieadvies wordt uitgebracht.

ARTIKEL 6.5 VERWIJZING IN DE POSTPROPEDEUTISCHE FASE

Niet van toepassing.

HOOFDSTUK 7: EXAMENCOMMISSIE

ARTIKEL 7 SAMENSTELLING, VERZOEKEN AAN EN BESLISSINGEN VAN EXAMENCOMMISSIE EN EXAMINATOR

1. De samenstelling van de examencommissie wordt gepubliceerd op ELO – Examencommissie SW&TP
2. Verzoeken aan de examencommissie kunnen op de volgende wijze worden ingediend: via een digitaal formulier op ELO – Examencommissie SW&TP

HOOFDSTUK 8: SLOT- EN INVOERINGSBEPALINGEN DEEL B

ARTIKEL 8.1 BEKENDMAKING VAN DE REGELING

Deze onderwijs en examenregeling is tevens te vinden op www.hsleiden.nl en voor wat betreft de opleiding op de volgende vindplaats: ELO - mijn organisaties/ examencommissie SW&TP/Onderwijs- en Examen Regelingen SW&TP.

ARTIKEL 8.2 CITEERTITEL, INWERKINGTREDING

Deze regeling kan worden aangehaald als het opleidingsspecifieke deel, of Deel B, van de Onderwijs- en examenregeling 2017-2018 van de bacheloropleiding en treedt in werking op 1 september 2017 aan Hogeschool Leiden.

BIJLAGE A: COMPETENTIES VAN DE OPLEIDING

Kenmerkend voor het hbo-niveau zijn de onderstaande **Dublin descriptors & HBO-kenmerken** (naar NQA (Netherlands Quality Agency, 2003).

De omschrijvingen van de HBO-kenmerken gaan op sommige punten verder dan de Dublin descriptors. Dit is geen bezwaar, omdat de Dublin descriptors een internationale beschrijving geven van de competenties waarover een afgestudeerde bachelor minimaal zou moeten beschikken. Daarbij is uitdrukkelijk gesteld dat een nadere invulling afhankelijk is van de nationale context.

Europese Descriptors voor de bachelor. Bachelor's degrees are awarded to students who:	Vertaling naar HBO-kenmerken	Aanhakend bij HBO-kenmerken in rapport Commissie Franssen (blz. 36-37)
Knowledge and understanding: have demonstrated knowledge and understanding in a field of study that builds upon and supersedes their general secondary education, and is typically at a level that, whilst supported by advanced textbooks, includes some aspects that will be informed by knowledge of the forefront of their field of study	Brede, multidisciplinaire basis: de afgestudeerde is toegerust met actuele en multidisciplinaire kennis, inzichten, houdingen en vaardigheden teneinde de taken van een beginnend beroepsbeoefenaar zelfstandig te kunnen uitvoeren	- Brede professionalisering - Multidisciplinaire integratie
Applying knowledge and understanding: can apply their knowledge and understanding in a manner that indicates a professional approach to their work or vocation, and have competences typically demonstrated through devising and sustaining arguments and solving problems within their field of study	Probleemgericht werken: de afgestudeerde kan relevante (wetenschappelijke) kennis, inzichten, houdingen en vaardigheden toepassen bij het definiëren, analyseren en oplossen van complexe problemen in de beroepspraktijk	- Probleemgericht werken - (Wetenschappelijke) toepassing - Creativiteit en complexiteit in handelen
Making judgements: have the ability to gather and interpret relevant data (usually within their field of study) to inform judgements that include reflection on relevant social, scientific or ethical issues	Methodisch en reflectief denken en handelen: de afgestudeerde is in staat relevante informatie te verzamelen en analyseren teneinde projectmatig te werken en te reflecteren op het beroepsmatig handelen, mede vanuit ethische en maatschappelijke vragen	- Methodisch en reflectief denken en handelen - Besef van maatschappelijke verantwoordelijkheid

<p>Communication:</p> <p>can communicate information, ideas, problems and solutions to both specialist and non-specialist audiences</p>	<p>Sociaal-communicatieve bekwaamheid:</p> <p>de afgestudeerde kan intern en extern communiceren, teamgericht samenwerken, en leiding geven aan projecten in een multidisciplinaire, multiculturele en internationale arbeidsomgeving</p>	<p>- Sociaal-communicatieve bekwaamheid</p> <p>- Basiskwalificering voor managementfuncties</p>
<p>Learning skills:</p> <p>have developed those learning skills that are necessary for them to continue to undertake further study with a high degree of autonomy</p>	<p>Professionalisering:</p> <p>de afgestudeerde heeft de cognitieve vermogens ontwikkeld die hem/haar in staat stellen tot voortdurend professionaliseren van de eigen beroepsuitoefening en tot functioneren in uiteenlopende beroepssituaties</p>	<p>- Transfer en brede inzetbaarheid</p> <p>- Brede professionalisering</p>

In de navolgende omschrijving van de acht kerncompetenties worden drie niveaus onderscheiden: niveau 1, niveau 2 en niveau 3. Deze niveaus worden als volgt omschreven:

Niveau 1: bachelorbekwaam

Niveau 2: stage- en minorbekwaam

Niveau 3: startbekwaam

1. Beroepsrol: gedragsbeoordelaar – assessor - psychodiagnosticus	
Competentie Assessen	Het zelfstandig en op methodische wijze informatie verzamelen over een individu om daarmee tot een oordeel te komen over gedrag op basis van een (hulp)vraag. Met behulp van gestandaardiseerde en gevalideerde methoden en instrumenten opzetten en uitvoeren van een diagnostisch onderzoek of assessment naar aanleiding van een (hulp)vraag van een cliënt of een vraagstelling van een opdrachtgever.
Toelichting	De diagnostische cyclus staat centraal in deze competentie, die zich in twee verschillende beroepspraktijken manifesteert: bij een assessment en bij een psychodiagnostisch onderzoek. Een assessment wordt ingezet om op multidimensionale wijze informatie te verzamelen over personen en die informatie te beoordelen in het licht van de vraag van de opdrachtgever. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van interviews, oefeningen, tests en vragenlijsten met inachtneming van ethische procedures (NIP) en kwaliteitsaspecten (validiteit, betrouwbaarheid volgens COTAN). Een psychodiagnostisch onderzoek wordt ingezet onder verantwoordelijkheid van een GZ-psycholoog in het kader van een hulpvraag van een cliënt. Hiertoe wordt gebruik gemaakt van interviews, tests en vragenlijsten met inachtneming van ethische procedures (NIP) en kwaliteitsaspecten (validiteit, betrouwbaarheid volgens COTAN).
Typische beroepssituatie	De volgende beroepstaken worden in onderlinge samenhang uitgevoerd: Opzetten assessment of psychodiagnostisch onderzoek Uitvoeren assessment of psychodiagnostisch onderzoek Rapporteren en terugkoppelen assessment of psychodiagnostisch onderzoek.
Typisch beroepsproduct	Intake Gefundeerde opzet van assessment of psychodiagnostisch onderzoek Zelf ontwikkeld assessment instrument Psychologisch rapport Terugkoppel- en adviesgesprek.
Indicatoren in drie niveaus	Niveau 1 Binnen een heldere context een intakegesprek voeren met cliënt; (Hulp)vraag van een cliënt analyseren binnen relatief eenvoudige context; Formuleren van een heldere en eenduidige doelstelling van het assessment / psychodiagnostisch onderzoek op basis van beschikbare informatie; Onderzoeksvragen, hypothesen en toetsbare voorspellingen op juiste wijze formuleren; Binnen de gegeven context zelfstandig een opzet van een relatief eenvoudig assessment / psychodiagnostisch onderzoek opstellen of

	<p>ontwikkelen met inachtneming van ethiek en kwaliteit (zoals NIP procedures, COTAN);</p> <p>Correct toepassen van aangereikte assessment-instrumenten in de (gesimuleerde) beroepspraktijk;</p> <p>Verkrijgen en adequaat interpreteren van gegevens uit assessment-instrumenten;</p> <p>Correct weergeven van resultaten en gefundeerd advies in een psychologisch rapport;</p> <p>Mondeling terugkoppelen van advies aan cliënt;</p> <p>Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit de theorie.</p>
	<p>Niveau 2</p> <p>Binnen een complexe context een intakegesprek voeren met cliënt;</p> <p>(Hulp)vraag van een cliënt analyseren binnen relatief complexe context;</p> <p>Formuleren van een heldere en eenduidige doelstelling van het assessment / psychodiagnostisch onderzoek op basis van beschikbare informatie;</p> <p>Onderzoeksvragen, hypothesen en toetsbare voorspellingen op zelfstandige en juiste wijze formuleren;</p> <p>Naar eigen inzicht zelfstandig een opzet van een assessment / psychodiagnostisch onderzoek opstellen of ontwikkelen met inachtneming van ethiek en kwaliteit (zoals NIP procedures, COTAN);</p> <p>Correct toepassen van assessment-instrumenten binnen een complexe praktijksituatie;</p> <p>Verkrijgen en adequaat interpreteren van gegevens uit assessment-instrumenten;</p> <p>Correct weergeven van resultaten en gefundeerd advies in een psychologisch rapport;</p> <p>Mondeling terugkoppelen van advies aan cliënt;</p> <p>Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen theorieën en visies.</p>
	<p>Niveau 3</p> <p>Een intakegesprek voeren met cliënt op basis van een vraag uit de praktijk;</p> <p>(Hulp)vraag van een cliënt analyseren binnen de context uit de praktijk;</p> <p>Formuleren van een heldere en eenduidige doelstelling van het assessment / psychodiagnostisch onderzoek op basis van beschikbare informatie; afgestemd met zowel opdrachtgever als kandidaat;</p>

	<p>Onderzoeksvragen, hypothesen en toetsbare voorspellingen op zelfstandige en juiste wijze formuleren;</p> <p>Naar eigen inzicht zelfstandig een opzet van een multidimensionaal assessment / psychodiagnostisch onderzoek opstellen of ontwikkelen met inachtneming van ethiek, validiteit en kwaliteit (zoals NIP procedures, COTAN);</p> <p>Correct toepassen van assessment-instrumenten binnen de complexe praktijksituatie;</p> <p>Verkrijgen en adequaat interpreteren van gegevens uit assessment-instrumenten;</p> <p>Correct weergeven van resultaten en een gefundeerd advies in een psychologisch rapport;</p> <p>Mondeling terugkoppelen van advies aan cliënt en aan opdrachtgever, waarbij oog is voor beide belangen en ethiek (NIP);</p> <p>Het kritisch analyseren van testen en het ontdekken van eventuele lacunes in het instrumentarium;</p> <p>Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies gerelateerd aan de eigen visie op assessen.</p>
--	--

2. Beroepsrol: gedragsadviseur	
Competentie Adviseren	Op basis van onderzoek adequate aanbevelingen formuleren rond menselijk gedrag die aansluiten bij de belangen en waarden van de opdrachtgever / adviesvragende en die op overtuigende en onderbouwde wijze presenteren aan betrokkenen.
Toelichting	<p>Het advies geven heeft vooral betrekking op het vinden van een antwoord op vraagstukken die leven bij de cliënt (individu, micro) of cliënten (groepen, organisatie, meso) en op maatschappelijk (macro) niveau. Daarbij kan het accent van psychologische dienstverlening liggen op:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het verlenen van consult, het verschaffen van informatie. • Bewustwording van hun eigen mogelijkheden tot het voorkomen, oplossen of stabiliseren van problemen en het stimuleren van een actieve houding hierbij. Als ook positief en adequaat gedrag vergroten. • Het op grond van onderzoek doen van aanbevelingen over een vervolgtraject / mogelijke interventie(s). • Het doorverwijzen naar andere professionals / instanties. • Ontwikkelen van interventies die de praktijk verbeteren.
Typische beroepssituatie	<p>Op grond van een onderzoek binnen een werkveld een advies formuleren.</p> <p>Op grond van een vraag een consult verlenen.</p> <p>Interventieplan ontwikkelen.</p>

Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Offerte • Probleemanalyse • Advies • Adviesgesprek • Adviesrapport • Interventieplan • SWOT analyse van het advies en de interventie
Indicatoren in drie niveaus	<p>Niveau 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juist interpreteren van bestaande onderzoeksgegevens of van een eigen onderzoek naar aanleiding van een eenvoudige praktijkvraag die door de opleiding is geformuleerd; • Conclusies op basis van (bestaand) onderzoek trekken en verwerken in een adviesrapport; • Effectief presenteren van een advies; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit theorie. <p>Niveau 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Juist interpreteren van onderzoeksgegevens uit eigen onderzoek naar aanleiding van een complexe praktijkvraag die door een opdrachtgever geformuleerd is; • Adequate conclusies uit eigen onderzoek trekken en verwerken in een adviesrapport, inclusief implementatieplan en aanbevelingen; • Effectief en onderbouwd presenteren van een advies; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies; • Aanwijzen van practice based en evidence based methodieken die van toepassing zijn op de complexe praktijkvraag. <p>Niveau 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het maken van een realistische en marktconforme offerte voor een adviesopdracht; • Juist interpreteren van onderzoeksgegevens uit eigen onderzoek naar aanleiding van een complexe praktijkvraag die geformuleerd is door een opdrachtgever; • Adequate conclusies uit eigen onderzoek trekken en verwerken in een adviesrapport inclusief implementatieplan en aanbevelingen; • Overtuigend, effectief, onderbouwd, interactief en creatief presenteren van een advies aan de opdrachtgever; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies gerelateerd aan de eigen visie op adviseren; • Toepassen van practice based en evidence based methodieken die relevant zijn voor de complexe praktijkvraag. • Het concretiseren van het advies in een uitvoerbaar interventieplan.

3. Beroepsrol: gedragsbegeleider en coach	
Competentie Coachen	In contact met individuen op methodische en verantwoorde wijze bijdragen leveren aan de vergroting van het zelfinzicht en de zelfsturing waardoor het functioneren verbetert.
Toelichting	<p>Bij begeleiding en coaching gaat het om het ontwikkelen van zelfinzicht en het aanleren van individuele vaardigheden binnen de context van een of meerdere levensgebieden.</p> <p>Begeleiding en coaching richten zich vooral op</p> <ul style="list-style-type: none"> • het verbeteren van het welbevinden van de cliënt of cliëntengroep. • het vergroten van zelfinzicht. • het ontwikkelen van inter- en intrapersonlijke vaardigheden, het vergroten van zelfsturing in werken, leren en leven. • het vergroten van aspiratie (iets willen bereiken). • het bevorderen van transferactiviteiten.
Typische beroepssituatie	<p>Begeleiden van individuen en organisaties bij ontwikkelings- e/o veranderingsprocessen.</p> <p>Begeleiden van individuen bij (keuze)-vraagstukken (leven, loopbaan).</p>
Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Coachingsplan • Coachingsverslag
Indicatoren in drie niveaus	<p>Niveau 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het voeren van een begeleidend, dan wel coachend gesprek met beheersing van gesprekstechnieken; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit theorie over gespreksvoering. <p>Niveau 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het werken vanuit een basishouding die gekenmerkt wordt door zelfinzicht, empathie, niet-oordelen en doelgerichtheid; • Het voeren van een intakegesprek; • Het garanderen van de bescherming van de privacy van het individu; • Het achterhalen van de concrete begeleidings- dan wel coachingsvraag; • Het opstellen van een begeleidingsplan of coachplan; • Het adequaat en creatief uitvoeren van een begeleidings- dan wel coachingstraject; • Het monitoren en evalueren van een begeleidings- dan wel coachingstraject; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies. <p>Niveau 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het kunnen werken vanuit een authentieke professionele coachingshouding, waarin flexibiliteit, leiderschap, empathie, doelgerichtheid en (confronterende) feedback vaardigheden zichtbaar zijn; • Het voeren van een adequaat intakegesprek; • Het achterhalen van de concrete begeleidings- dan wel coachingsvraag;

	<ul style="list-style-type: none"> • Het opstellen van een begeleidingsplan of coachplan vanuit een gekozen begeleidings- dan wel coachingsstijl; • Het garanderen van de bescherming van de privacy van het individu; • Het kunnen omgaan met dilemma's die kunnen ontstaan in het spanningsveld tussen cliënt en opdrachtgever; • Het maken van een realistische en marktconforme offerte voor een opdrachtgever, cliënt; • Het adequaat uitvoeren van een begeleidings- dan wel coachingstraject waarin flexibel wordt omgegaan met van te voren gekozen stijl en/of modellen; • Het stimuleren van de eigen verantwoordelijkheid door de cliënt; • Het monitoren en evalueren van een begeleidings- dan wel coachingstraject; • Het correct rapporteren, met inachtneming van ethische aspecten en wettelijke voorschriften, van een begeleidings- dan wel coachingstraject; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies gerelateerd aan de eigen visie op coachen.
--	--

4. Beroepsrol: trainer	
Competentie Trainen	Op basis van een geïdentificeerde leerbehoefte ontwerpen en uitvoeren van een doelgericht trainingstraject, met als doel het aanleren / versterken van vaardigheden op competentie-, persoonlijk en/of spiritueel niveau.
Toelichting	<p>Bij training gaat het om het aanleren van individuele vaardigheden met behulp van groepsprocessen.</p> <p>Training richt zich vooral op</p> <ul style="list-style-type: none"> • Competentieontwikkeling: nieuwe vaardigheden aanleren en nieuw gedrag inzetten in de (beroeps)praktijk; • Persoonlijke ontwikkeling: belemmerende patronen doorbreken op mentaal, emotioneel en fysiek niveau; • Spirituele ontwikkeling: contact maken met je ware zelf, je innerlijke drijfveren en je persoonlijke bezieling. <p>Voorbeelden van trainingen gericht op competentieontwikkeling, zijn communicatietrainingen, training in timemanagement.</p> <p>Voorbeelden van trainingen gericht op persoonlijke ontwikkeling zijn assertiviteitstraining, sociale vaardigheidstraining, training in persoonlijke effectiviteit.</p> <p>Voorbeelden van trainingen gericht op spirituele ontwikkeling zijn, mindfulness, meditatie.</p>
Typische beroepssituatie	Het leveren van een bijdrage aan acquisitie, ontwikkeling, uitvoering, evaluatie en monitoring van trainingsactiviteiten, gericht op het aanleren en versterken van inter- en intrapersoonlijk gedrag.
Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Offerte • Trainingshandleiding • Instrumenten voor evaluatie en effectmeting
Indicatoren in drie niveaus	<p>Niveau 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het ontwikkelen van een training op basis van een (gegeven), eenvoudige trainingsbehoefte; • Het afstemmen van de programmaopbouw op deelnemers door rekening te houden met leerstijlen, de motivatie, de werkpraktijk en de cultuur van de groep; • Het uitvoeren van een training aan een homogene groep; • Het kennen van en inzicht hebben in de theorieën van het trainingsthema; • Het bouwen aan groepsontwikkeling door een passende kennismaking; • Het verbinden van de theorie met de praktijk van deelnemers; • Het evalueren van een gegeven training; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit leertheorieën. <p>Niveau 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het werken vanuit een authentieke basishouding die zichtbaar wordt door congruentie tussen stem, gebaren, houding, oogcontact enerzijds en energie en dynamiek anderzijds;

- Het vanuit aangereikte gegevens kunnen achterhalen van de trainingsvraag, -behoefte;
- Het uitvoeren van een training voor een heterogene groep;
- Het tonen van voorbeeldgedrag door o.a. opbouwende feedback te geven volgens feedbackregels;
- Het versnellen van de groepsontwikkeling door de keuze van werkvormen;
- Het monitoren en evalueren van een training;
- Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies.

Niveau 3

- Het werken vanuit een authentieke professionele houding van de trainer, waarin creativiteit, leiderschap, passie, empathie, doelgerichtheid en (confronterende) feedback vaardigheden zichtbaar zijn;
- Het voeren van een intake met de opdrachtgever;
- Het formuleren van de (complexe) trainingsvraag, - behoefte;
- Het ontwikkelen van een trainingsplan met geformuleerde doelen en subdoelen vanuit een gekozen trainingstijl rekening houdend met fasen van groepsontwikkeling;
- Het maken van een realistische en marktconforme offerte voor een opdrachtgever, cliëntengroep;
- Het adequaat en creatief uitvoeren van een training waarin flexibel wordt omgegaan met van te voren gekozen stijl en/of didactische modellen;
- Een heterogene groep kunnen leiden en adequaat te interveniëren op groepsdynamische processen;
- Het inzicht in het ontstaan en de functie van weerstand inzetten om het leerrendement van de deelnemer te vergroten;
- Het inzetten van transferbevorderende werkvormen als maat;
- Het monitoren en evalueren van een training;
- Het correct rapporteren, met inachtneming van ethische aspecten en wettelijke voorschriften, van een training;
- Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies gerelateerd aan de eigen visie op trainen.

5. Beroepsrol: gedragsvoorlichter	
Competentie Voorlichten	Op basis van een geïdentificeerde informatiebehoefte ontwerpen van activiteiten gericht op o.a. attitudebeïnvloeding en (intentie tot) gedragsverandering.
Toelichting	Voorlichting is een opzettelijke en systematische poging om door middel van het overdragen van kennis en inzicht een ander zodanig te helpen en/of te vormen dat deze in staat is zo zelfstandig en bewust mogelijk en zoveel mogelijk overeenkomstig zijn eigen belang en welzijn ten aanzien van een concreet geval een beslissing te nemen.
Typische beroepssituatie	Het leveren van een bijdrage aan de ontwikkeling, uitvoering en evaluatie van voorlichtingsactiviteiten, gericht op het versterken van beschermende factoren en het verminderen van risicofactoren voor een vastgestelde doelgroep.
Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Voorlichtingsplan • Voorlichtingsinstrument • Instrument voor evaluatie en effectmeting
Indicatoren in drie niveaus	<p>Niveau 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het formuleren van een informatievraag of – behoefte op basis van o.a. aangereikte gegevens; • Het op basis van de aangereikte gegevens en geformuleerde informatiebehoefte, kiezen voor een specifieke doelgroep; • Het vormgeven van een groepsvoorlichting, met aandacht voor doelgerichtheid, originaliteit, creativiteit, passend bij de doelgroep; • Het uitvoeren van een (deel van de) voorlichting; • Het evalueren van de uitvoering; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen en theorieën. <p>Niveau 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het op basis van (een bestaand) onderzoek identificeren van de informatiebehoefte; • Het op basis van de geïdentificeerde informatiebehoefte, analyseren van de behoefte van de doelgroep en op basis hiervan kiezen voor een specifieke doelgroep; • Het vormgeven van een groepsvoorlichting of een andere activiteit gericht op attitude- en (intentie tot) gedragsbeïnvloeding, met aandacht voor doelgerichtheid, originaliteit, creativiteit, passend bij de doelgroep; • Het presenteren van het ontwikkelde voorlichtingsplan aan de opdrachtgever; • Het uitvoeren van de voorlichting / ontwikkelde activiteit; • Het evalueren van de voorlichting; • Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies. <p>Niveau 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het op basis van een eigen onderzoek identificeren van de informatiebehoefte; • Het op basis van het eigen onderzoek, analyseren van de behoefte van de doelgroep en op basis hiervan kiezen voor een specifieke doelgroep;

	<ul style="list-style-type: none">• Het vormgeven van een groepsvoorlichting of een andere activiteit gericht op attitude- en (intentie tot) gedragsbeïnvloeding, met aandacht voor doelgerichtheid, originaliteit, creativiteit, passend bij de doelgroep;• Het presenteren van het ontwikkelde voorlichtingsplan aan de opdrachtgever;• Het uitvoeren van de voorlichting / ontwikkelde activiteit;• Het monitoren en evalueren van de voorlichting, leidend tot een evaluatieverslag inclusief aanbevelingen tot verbetering;• Het verantwoorden van gemaakte keuzes en werkwijzen vanuit diverse bronnen, theorieën en visies gerelateerd aan de eigen visie op voorlichten.
--	--

6. Beroepsrol: gedragsonderzoeker	
Competentie Praktijkgericht onderzoeken	Op basis van een praktijkprobleem/vraagstuk op systematische en methodologisch verantwoorde wijze kwalitatief en/of kwantitatief onderzoek verrichten: het uitvoeren van een probleemanalyse en op basis daarvan formuleren van een onderzoeksvraag, het maken van een onderzoeksopzet, het doen van literatuuronderzoek, het verzamelen en analyseren van gegevens en op basis daarvan trekken van een conclusie. Vervolgens aanbevelingen doen voor de praktijk. De functie van praktijkgericht onderzoek is de (eigen) beroepspraktijk te verbeteren, innoveren of anderszins te ondersteunen.
Typische beroepssituaties	Het doen van onderzoek naar aanleiding van en opdracht van een opdrachtgever, zoals <ul style="list-style-type: none"> • het doen van een onderzoek naar aanleiding van een (terugkerend) vraagstuk in de praktijk (samenleving, organisatie, groepen); • periodieke analyses van cliënten- en praktijkgegevens t.b.v. kwaliteitsborging en –verbetering; • het opzetten en uitvoeren van een single case study en vergelijking met best practices; • het vergelijken en evalueren van (werk)methodieken; • onderzoek ter evaluatie van interventies; • ontwikkelen van een evidence en practice based beroepsproduct.
Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Onderzoeksrapport • Aanbevelingen naar aanleiding van onderzoek • (innovatieve) beroepsproducten • Publicatie in een vakblad.
Indicatoren niveau 3	<p>Niveau 1</p> <p>Studenten werken aan eenvoudige praktijkproblemen, vaak gesimuleerde problemen. Zij werken onder begeleiding en de onderdelen in het onderzoeksproces worden stap voor stap begeleid.</p> <p>Voor studenten zijn de fases in het onderzoeksproces nog tamelijk geïsoleerd, zij hebben een beperkte verantwoordelijkheid voor het overzicht van het gehele proces.</p> <p>Wat betreft verwerking van verzamelde data, hebben studenten een beperkt aantal basale analysetechnieken tot hun beschikking (beschrijvende technieken, en enkele toetsende technieken).</p> <p>Niveau 2</p> <p>Het strategisch inzicht van studenten neemt toe, zij hebben meer overzicht over het proces. Ze werken nog steeds onder begeleiding, maar met toegenomen zelfstandigheid.</p> <p>Ze hebben een breder scala van analysetechnieken tot hun beschikking, waarmee ze data kunnen analyseren.</p>

	<p>Niveau 3</p> <p>Studenten werken aan reële praktijkproblemen en doen dit (grotendeels) zelfstandig. Studenten kiezen zelf hun (onderzoeks)strategie, en voeren het onderzoeksproces uit van begin tot einde, inclusief het verantwoordingsproces. Ze beschikken over een breed arsenaal aan analysetechnieken voor data-analyse.</p> <p>Niveau 3 (eindniveau)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het formuleren van een probleemstelling met deelvragen en/of hypothesen op basis van een probleem uit de praktijk; • Het formuleren van de doelstelling van een onderzoek; • Het ontwikkelen en verantwoorden van een onderzoeksopzet met gebruik van een valide en betrouwbare onderzoeksmethodiek en inhoudelijke theorieën; • Het verzamelen van gegevens en die op gepaste wijze analyseren en beschrijven; • Het analyseren van de gegevens (al dan niet met het gebruik van statistiek) en het beschrijven van deze onderzoeksresultaten met inhoudelijke conclusies; • Kritische reflectie op het eigen onderzoek en dat van anderen. • Verslaggeving van je onderzoek in zowel mondelinge als schriftelijke vorm; • Het systematisch registreren van praktijk-, cliëntgegevens.
--	---

7. Beroepsrol: collega beroepsuitoefenaar	
Competentie Interdisciplinair samenwerken	Het samenwerken met andere professionals binnen en buiten de eigen organisatie zoals: pedagogen, personeelswerkers, beleidsmakers, leerkrachten, communicatiedeskundigen en (markt)onderzoekers.
Toelichting	In de dagelijkse beroepspraktijk zal de toegepast psycholoog nauw samenwerken met burgers en professionals uit verschillende disciplines en doelgroepen. Bij samenwerken staat interactie centraal. Goede communicatieve en sociale vaardigheden zijn bepalend voor een succesvolle samenwerking. Als de toegepast psycholoog goed kan samenwerken zal hij of zij een betere coach, adviseur, trainer, voorlichter, assessor, kortom: TP professional zijn.
Typische beroepssituatie	Werken in een organisatie en /of het actief zijn in organisatorische samenwerkingsverbanden.
Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Alle beroepsproducten en overlegsituaties waarbij samenwerking een rol speelt bij het te bereiken eindresultaat.
Indicatoren in drie niveaus	<p>Niveau 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communiceren van en over uit te voeren en uitgevoerde werkzaamheden binnen de projectgroep/team; • Werkzaamheden, onder meer in een vergadering, afstemmen op die van groepsleden; • Werkzaamheden volgens afspraak uitvoeren binnen de projectgroep/team; • Initiatief nemen; • Openstaan voor ideeën van anderen; • Bijdrage leveren aan kwalitatief goede producten binnen projecten; • Kennis en informatie delen binnen de projectgroep/team. <p>Niveau 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communiceren van en over uit te voeren en uitgevoerde werkzaamheden binnen de groep en voor derden; • Werkzaamheden onder meer in een vergadering afstemmen met die van groepsleden / derden; • Werkzaamheden volgens afspraak uitvoeren binnen de projectgroep/team en voor derden; • Initiatief nemen; • Openstaan voor en vragen naar ideeën van anderen; • Bijdrage leveren aan kwalitatief goede (beroeps)producten; • Kennis en informatie delen in de projectgroep en met derden; • Het aangaan en onderhouden van netwerken binnen het werkterrein van de TP'er met het oog op de stage. <p>Niveau 3</p> <ul style="list-style-type: none"> • Communiceren van en over uit te voeren en uitgevoerde werkzaamheden, zowel intern als extern; • Het afstemmen van de eigen werkzaamheden op die van collega's en andere betrokkenen; • Werkzaamheden in overleg afstemmen met collega's en andere betrokkenen; • Werkzaamheden volgens afspraak uitvoeren;

	<ul style="list-style-type: none"> • Initiatief nemen; • Openstaan voor en vragen naar ideeën van anderen binnen en buiten de organisatie; • Bijdrage leveren aan in de praktijk bruikbare groepsproducten; • Kennis en informatie delen met derden; • Het opbouwen en onderhouden van contacten en netwerken; • Het samenwerken vanuit het bewustzijn van de eigen teamrol.
--	--

8. Beroepsrol: professional	
Competentie Professionaliseren	<p>De competenties professionaliseren omvat twee deelgebieden, namelijk:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Reflectief vermogen Onder reflectie wordt verstaan het terugblikken op een beroepservaring, het van daaruit komen tot een onderscheid van essentiële aspecten en het op grond daarvan trekken van conclusies en het maken van keuzes voor een vervolgaanpak (Korthagen, 2003). Dit alles om op die manier: <ol style="list-style-type: none"> a) eigen en collectieve vakkennis te ontwikkelen en zodoende een bijdrage te leveren aan de doelstellingen en ontwikkeling van de organisatie en aan profilering van het beroep van de toegepast psycholoog (methodiekreflectie); b) meer regie over het eigen handelen te krijgen door inzicht en verantwoording keuzes (zelfreflectie). 2. Ethische en sensitieve handelswijze Het handelen volgens expliciete beroepsspecifieke ethische codes, reglementen en gedragsregels. Het herkennen van beroepsethische dilemma's en in samenspraak met anderen komen tot oplossingen hiervoor. Het analyseren van verschillende belangen en motieven en hiermee op integere wijze rekening houden in de relatie met de cliënt.
Toelichting	<p>Een belangrijk gegeven voor toegepast psychologen is dat het grootste deel van het menselijk gedrag gestuurd wordt door onbewust waarnemen en redeneren. Heel vaak kloppen die intuïtief gehanteerde aannames, maar regelmatig ook niet. De ontwikkeling tot reflectieve professional kan gekarakteriseerd worden als een toenemend bewustzijn van aannames en het daarin incorporeren van variaties en contexten (Kinkhorst, 2010).</p> <p>Juist voor toegepast psychologen is reflecteren en ethisch handelen waardevol: de opleiding beoogt dat studenten middels het ontwikkelen van beroepsgerichte competenties als trainen, coachen, voorlichten, assen en adviseren mensen inzicht krijgen in hun eigen gedrag en gedragsverandering bij zichzelf maar ook bij anderen bewerkstelligen. Alle mensen, ook studenten Toegepaste Psychologie, lijken soms te</p>

	<p>beperken in hun eigen handelen, ze hebben soms nog geen idee over alternatieven, vinden het lastig om (integere) keuzes te maken of geconfronteerd te worden met ongewenste gevolgen n.a.v. hun handelen. Indien een toegepast psycholoog in staat is te reflecteren kan een student vervolgens ook sensitief handelen en daarmee een betere coach adviseur, trainer, voorlichter, assessor, kortom: TP professional zijn.</p>
Typische beroepssituatie	<p>Bespreken van eigen functioneren met een leidinggevende, scholingsbehoefte; bespreken van praktijkervaringen met collega(s).</p>
Typisch beroepsproduct	<ul style="list-style-type: none"> • Persoonlijk ontwikkelingsplan • Portfolio • Gespreksverslag • Studievoortgang

Indicatoren in drie niveaus	<p>Niveau 1</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het bespreken van studievoortgang en wijze van studeren; • Het ontwikkelen van kwaliteitenreflectie (antwoord kunnen geven op de vragen 1. wat zijn mijn kwaliteiten en hoe kan ik die inzetten in (studie)loopbaan en 2. waar liggen verbeterpunten?); • Het ontwikkelen van motievenreflectie (antwoord kunnen geven op de vraag: welke wensen en waarden heb ik die van belang zijn voor eigen (studie)loopbaan?); • Het beschikken over zeven deelvaardigheden rondom reflectie: <ol style="list-style-type: none"> 1. feiten en beleving onderscheiden; 2. eigen aandeel in een situatie; herkennen, het effect daarvan op anderen en op het resultaat; 3. hoofd- en bijzaken onderscheiden; 4. om feedback vragen, kan op deze feedback reageren door vragen te stellen over gedachten en gevoelens; 5. feedback geven; 6. eigen gedrag evalueren en omzetten in verbeteracties; 7. transfer: toelichten of het gekozen voorbeeld exemplarisch is voor eigen studiegedrag in breder perspectief. • Studeren vanuit een houding van respect en integriteit ten opzichte van medestudenten, (gast)docenten en medewerkers in de hogeschool; • Het aanleggen van een ontwikkelingsgericht portfolioarchief.
	<p>Niveau 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het kunnen bespreken van studievoortgang waarbij hij/zij naast de in niveau 1 genoemde zeven deelvaardigheden ook beschikt over de volgende deelvaardigheden rondom reflectie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ 360 graden feedback vragen en organiseren, kan tevens op deze feedback reageren door vragen te stellen over gedachten en gevoelens; ▪ afstand nemen door vanuit nieuwe perspectieven naar een situatie te kijken. Ervaringen van anderen (intervisie) daarvoor gebruiken; ▪ attributies (oorzaak-gevolg redeneringen) herkennen en toetsen op houdbaarheid. • Kwaliteiten reflectie: antwoord kunnen geven op de vraag: wat zijn mijn kwaliteiten en hoe kan ik die kwaliteiten inzetten in toekomstige minoren / stage? • Kwaliteiten reflectie: het systematisch kunnen werken met in kwaliteitscirkels (PDCA); • Motievenreflectie: antwoord kunnen geven op de vraag: welke wensen en waarden heb ik die van belang zijn voor toekomstige minoren / stage? • Werkexploratie: onderzoeken van organisatiedoelstellingen en organisatiecultuur. • Het aanleggen van een (ontwikkelingsgericht) portfolioarchief met een studieplan voor jaar 3 en 4 inclusief een verantwoording van gemaakte keuzes en beschrijving wat wel/niet aantrekkelijke TP beroepen zijn en waarom; • Studeren vanuit een houding van respect en integriteit ten opzichte van medestudenten, (gast)docenten, medewerkers in de hogeschool en externe opdrachtgevers en stage-verlenende instanties; • Het herkennen en beoordelen van ethische dilemma's; • Het kunnen opbouwen van een netwerk.
	<p>Niveau 3</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Kwaliteitenreflectie: antwoord kunnen geven op de vraag: wat zijn mijn kwaliteiten en hoe kan ik die kwaliteiten inzetten in toekomstige loopbaan? • Motievenreflectie: antwoord kunnen geven op de vraag: welke wensen en waarden heb ik die van belang zijn voor toekomstige loopbaan? • Het formuleren van markante stellingen die student mondeling kan verdedigen middels de eigen verworven visies en ervaringen die de student opdoet tijdens stage en minoren; • Het kunnen bespreken van studievoortgang waarbij hij/zij naast de in niveau 1 en 2 genoemde deelvaardigheden ook beschikt over de volgende deelvaardigheden rondom reflectie: <ul style="list-style-type: none"> ▪ emoties herkennen en de invloed begrijpen op hoe je denkt en handelt; onderscheiden van gedachten en gevoelens; ▪ herkennen en toetsen van impliciete aannames; ▪ generaliseren van concreet gedrag en bijbehorende aannames naar gedragspatronen. • Het tonen van een professionele basishouding waarin kernbegrippen als respect en integriteit centraal staan, in de eigen omgeving: de opleiding (medestudenten, (gast)docenten en medewerkers), in de omgeving van de beroepspraktijk: opdrachtgevers en cliënten; in de omgeving van een eventuele vervolgstudie; • Het analyseren van verschillende belangen en motieven en hiermee op integere wijze rekening houden in de relatie met de cliënt en/of opdrachtgever; • Het aanleggen van een compleet ontwikkelingsgericht portfolioarchief van jaar 1 t/m jaar 4, waarin de ontwikkeling als professional zichtbaar is; eigen beeld bij de relevantie van de TP competenties en waaruit keuzes gemaakt kunnen worden voor een eindgesprek / assessment en/of een ontwikkelingsgericht gesprek met de (slb)docent; • Werkexploratie: op de hoogte zijn van de ontwikkelingen in het werkveld; • Netwerken: het kunnen onderhouden van een netwerk; • Netwerken: het bijwonen van een netwerkbijeenkomst van NBTP, carrièrebeurs of congres waarbij vervolcontact met deelnemers plaatsvindt.
--	--

BIJLAGE B: ONDERWIJSPROGRAMMA'S (POST) PROPEDEUTISCHE FASE/ASSOCIATE-DEGREE

Bijlage B is een apart Excel document.

BIJLAGE C-1 KEUZEDEEL: AANBOD OPLEIDINGSMINOREN, INHOUD EN EISEN PER MINOR, ROL EXAMENCOMMISSIE M.B.T. DE MINOREN

Het aanbod minoren van SW&TP 2017 - 2018

	Naam minor	Penvoerende opleiding	Aantal EC	Periode	Studiejaar	Doelgroep Hogeschool Leiden	Doelgroep Landelijk	Maximaal aantal studenten	Instroomeisen (zie artikel 5.3 Onderwijs- en examenregelingen MWD, SPH en TP 2017 - 2018)
						Voor studenten van	Voor studenten van		Voor alle minoren geldt dat de student de propedeuse van zijn/haar opleiding moet hebben behaald.
	Verdiepende minor								
1	Jeugdzorg SPH en MWD	SPH en MWD	30	1 + 2	4	SPH en MWD	-	56	SPH Jaar 2 55 EC en Jaar 3 45 EC MWD Jaar 2 55 EC en Jaar 3 45 EC
2	Sociaal ondernemen	MWD en TP	30	1 + 2 3 + 4	3 en 4	MWD en TP TP en HBO-V	-	56 28	MWD Jaar 2 55 EC en Jaar 3 45 EC TP jaar 3: Jaar 2 45 EC TP jaar 4: Jaar 2 55 EC, Jaar 3 45 EC HBO-V Jaar 3: Jaar 2 45 EC en jaar 4: jaar 2 45 EC, jaar 3 30 EC
3	Werken in het jeugdveiligheidsdomein	TP	30	1 + 2 en 3 + 4	3 en 4	TP, MWD, SPH en SJD TP en SJD	-	28 28	TP jaar 3: Jaar 2 45 EC TP jaar 4: Jaar 2 55 EC, Jaar 3 45 EC MWD en SPH Jaar 2 55 EC en Jaar 3 45 EC SJD Jaar 2 55 EC en Jaar 3 45 EC
4	Talentmanagement TP	TP	30	1 + 2 en 3 + 4	3 en 4	TP	-	28 28	TP jaar 3: Jaar 2 45 EC TP jaar 4: Jaar 2 55 EC, jaar 3 45 EC
5	Levenslooppsychologie TP	TP	30	1 + 2 3 + 4	3 en 4	TP		56 28	TP jaar 3: Jaar 2 45 EC TP jaar 4: Jaar 2 55 EC, jaar 3 45 EC
6	Pre-universitaire minor TP	TP	30	1 + 2	4	TP	-	28	TP jaar 4: Jaar 2 55 EC; assessment jaar 3; jaar 3 45 EC
7	Training en coaching	TP	30	1 + 2 en 3 + 4	3 en 4	TP, SPH, MWD en HRM en PABO TP, HRM en PABO	-	56 28	TP jaar 3: Jaar 2 45 EC TP jaar 4: Jaar 2 55 EC, jaar 3 45 EC HRM en PABO MWD en SPH Jaar 2 55 EC en Jaar 3 45 EC
8	Gehandicaptenzorg	SPH	30	1 + 2	4	SPH	-	28	SPH Jaar 2 55 EC en jaar 3 stage 45 EC
9	Agoog in de GGZ	SPH	30	1 + 2	4	SPH, MWD en HBO-V	-	56	SPH Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC MWD Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC HBO-V Jaar 3: Jaar 2 45 EC en jaar 4: Jaar 2 45 EC en Jaar 3 30 EC
	Verbredende minor								
10	Werken in gedwongen kader (WIGK)	MWD	30	1 + 2	4	MWD, SPH, TP en SJD	MWD, SPH, TP en SJD	28	SPH Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC MWD Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC TP* jaar 4: Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC SJD* stage * Basiskennis van psychopathologie is vereist en wordt niet gedoceerd of bijgespijkerd
11	Ouderschap, Opvoeding en Preventie (OOP)	MWD	30	1 + 2	4	MWD, SPH, TP, HBOV, SJD, PABO en KT	MWD, SPH, TP, HBOV, Pedagogiek, SJD en PABO	28	SPH Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC MWD Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC TP* jaar 4: Jaar 2 55 EC en Jaar 3 stage 45 EC

									HBOV* stage 4: stage; Pedagogiek: stage; SJD*: stage PABO: stage * Basiskennis pedagogiek is vereist en wordt niet gedoceerd of bijgespijkerd
12	Toegepaste Psychologie: van zelfinzicht naar professioneel handelen	TP	30	1 + 2 en 3 + 4	Post- propedeuse	Alle opleidingen m.u.v. MWD, SPH en TP Leiden	Alle opleidingen, m.u.v. TP landelijk	56 56	
13	Levenslooppsychologie (onder constructie)	TP	30	3 + 4	Post- propedeuse	Alle opleidingen m.u.v. MWD, SPH Leiden	Alle opleidingen, m.u.v. TP landelijk	28	

Toelichting:

- Periodeaanduiding: 1 + 2 houdt in dat de minor start in periode 1 en een looptijd kent van twee perioden: periode 1 en 2; 3 + 4 houdt in dat de minor start in periode 3 en een looptijd kent van twee perioden: periode 3 en 4. Sommige minoren worden zowel in periode 1 + 2 als in periode 3 + 4 aangeboden.
- Een minor gaat alleen door bij minimaal 14 studenten.

Taken Opleiding en Examencommissie SW&TP

Omvang

Een minor heeft een omvang van 30 studiepunten

Student van opleiding X kiest op moment Y voor een minor van:

- A. eigen opleiding of opleiding binnen de faculteit SW&TP
- B. eigen opleiding maar andere hogeschool
- C. andere opleiding buiten de faculteit, maar binnen HL
- D. andere opleiding buiten de faculteit, buiten HL

Verantwoordelijk voor toelating: Examencommissie

De student dient naast de hieronder genoemde eisen, altijd te voldoen aan de in de Onderwijs- en Examenregeling geformuleerde instroomeisen (artikel 5.3, volgorde van toetsen en tentamens).

Indien de student een minor wil volgen buiten de eigen opleiding of faculteit SW&TP, dient er toestemming verleend te worden door de examencommissie van de penvoerende opleiding. Indien het een 'KOM-minor' betreft wordt de toestemming geregeld via het KOM-formulier. Indien het een 'niet KOM-minor' betreft dient er een verzoek ingediend te worden bij de examencommissie van de penvoerende opleiding.

De examencommissie SW&TP beoordeelt minoren van categorieën B t/m D op de onderstaande criteria:

- Het betreft een minor van een (NVAO-) geaccrediteerde instelling op minimaal HBO-bachelor niveau
 - Heeft niet teveel overlap met het (individuele) curriculum/studieprogramma van de student
 - Het is een samenhangend geheel van 15 of 30 EC (geen losse modules dus) en de onderwijsperiodes lopen parallel aan die van de faculteit SW&TP
- A. Student kan bij voldoende plek worden geplaatst als hij/zij aan de toelatingseisen voldoet (dit geldt ook voor onderstaande categorieën B t/m D). Controle op de eisen vindt plaats door de opleiding. Indien de student niet voldoet aan de toelatingseisen wordt hij niet toegelaten tot de minor. De student kan bij de Examencommissie SW&TP (hierna: Examencommissie) bezwaar aantekenen tegen het besluit van de opleiding. De Examencommissie besluit indien de student bezwaar aantekent.
 - B. Student moet voor het volgen van een minor van dezelfde opleiding, maar buiten de hogeschool toestemming vragen aan de Examencommissie. Hiertoe maakt de student gebruik van het standaard aanvraagformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de Examencommissie. De examencommissie kan de student vragen om een aanvullende motivering van het verzoek.
 - C. Student moet voor het volgen van een minor van een andere opleiding buiten de faculteit, maar binnen HL toestemming vragen aan de Examencommissie. Hiertoe maakt de student gebruik van het aanvraagformulierformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de Examencommissie. De examencommissie kan de student vragen om een aanvullende motivering van het verzoek.
 - D. Student moet voor het volgen van een minor van een andere opleiding buiten de faculteit, en buiten HL toestemming vragen aan de Examencommissie. Hiertoe maakt de student gebruik van het aanvraagformulierformulier dat is opgenomen in de verzoekenapplicatie van de Examencommissie. De examencommissie kan de

student vragen om een aanvullende motivering van het verzoek. Nadat de student inhoudelijke toestemming heeft van de Examencommissie, moet de student ook toestemming vragen bij de Examencommissie van de opleiding die verantwoordelijk is voor de minor.

Verantwoordelijk voor definitieve plaatsing en start: Onderwijsmanager

De onderwijsmanager van de penvoerende opleiding bepaalt, nadat de opleiding of in voorkomende gevallen de Examencommissie toestemming heeft gegeven voor deelname aan de minor, of de student ook werkelijk geplaatst kan worden.

Hierbij zal de onderwijsmanager de volgende voorrangsregels hanteren

- 1 student van eigen opleiding heeft minor nodig als onderdeel van zijn/haar profiel/afstudeerrichting
- 2 student van de eigen faculteit heeft minor nodig als onderdeel van zijn/haar profiel/afstudeerrichting
- 3 student van eigen opleiding
- 4 student van eigen faculteit
- 5 student van eigen hogeschool
- 6 student van een andere hogeschool of universiteit

De onderwijsmanager van de penvoerende opleiding bepaalt of een minor doorgaat, te weten bij een minimum aantal van veertien studenten.

BIJLAGE C-2 AANVULLENDE GEGEVENS MET BETREKKING TOT MINOREN

Overzicht minoren als onderdeel van uitstroomprofiel of afstudeerrichting

Hieronder worden de minoren die verplicht gevolgd dienen te worden indien men in aanmerking wil komen voor een toevoeging 'uitstroomprofiel' of 'afstudeerrichting' of 'certificaat' aan het getuigschrift bachelor van MWD, SPH of TP. Naast de minor worden aanvullende eisen gesteld per uitstroomprofiel, certificaat of afstudeerrichting⁴

1. Certificaat Uitstroomprofiel Jeugdzorgwerker vereist de minor 'Jeugdzorg' (MWD en SPH)
2. Certificaat Agoog in de GGZ vereist de minor 'Agoog in de GGZ' (MWD en SPH)
3. Certificaat Medewerker Gehandicaptenzorg vereist de minor 'Gehandicaptenzorg' (SPH)
4. Afstudeerrichting Werken in organisaties vereist de minor 'Talentmanagement' (TP)
5. Afstudeerrichting Sociale veiligheid vereist de minor 'Werken in het jeugdveiligheidsdomein' (TP)
6. Afstudeerrichting Sociaal ondernemen vereist de minor 'Sociaal ondernemen' (TP)

De volgende verdiepende minoren TP zijn geen onderdeel van een afstudeerrichting.

1. Minor 'Training en coaching'
2. Minor 'Levenslooppsychologie'
3. Pre-universitaire minor

De volgende verbredende minoren SW zijn geen onderdeel van een uitstroomprofiel. Zij leiden niet tot verstrekking van een certificaat.

1. Minor 'Werken in gedwongen kader'
2. Minor 'Ouderschap, opvoeding en preventie'

⁴ Zie informatievoorziening ELO (opleidingen SPH, MWD en TP)